

BOGDAN NOVAK

»Pisatelj mora poleg napete zgodbe dati bralcem dosti več: humor, ironijo, besedne igre, ljudske motive, opozorila na zgodovino in običaje svojega naroda, probleme, ki jih čutimo v družbi ... Samo testo je premalo, v njem morajo biti rezine in nadev, šele potem lahko rečemo, daje to potica.«

- 4. april 1944
- rojstni kraj: Murska Sobota
- pisatelj
- knjižničar, novinar, urednik, samostojni književnik
- živi in ustvarja na Brezjah nad Kamnikom

Z razstavo obeležujemo sedemdeseti rojstni dan slovenskega pisatelja, ki ustvarja tako za otroke in mladino kot tudi za odrasle.

**Razstavo sta pripravili Bernarda Lukanc in Andreja Kac.
Na ogled bo do 7. junija 2014.**

ŽIVLJENJE

Bogdan Novak se je rodil 4. aprila 1944 kot četrti otrok v družini. Prva tri leta življenja je preživel v Murski Soboti, nato pa so se z družino preselili v Ljubljano, v Rožno dolino. Brati je začel že pred vstopom v šolo, pri štirih letih. Po osnovni šoli je obiskoval bežigradsko gimnazijo. Nato se je odločil za študij primerjalne književnosti z literarno teorijo. Študij je po treh letih opustil in se zaposlil.

Sprva je bil zaposlen kot knjižničar v Ljudski knjižnici Bežigrad (danes je to Mestna knjižnica Ljubljana, enota Bežigrad). Nato se je začel ukvarjati z novinarstvom. Od leta 1972 do leta 1974 je bil redaktor v centralni redakciji Dnevnika, potem pet let Delov dopisnik iz Sarajeva, med letom 1979 in 1980 je bil namestnik glavnega in odgovornega urednika Teleksa, leta 1980 pa urednik centralne redakcije Dela. Svojo novinarsko poklicno pot je zaključil pri Pavlihi, kjer je bil tri leta odgovorni urednik, nato sedem let član njegovega uredništva. Ko je prevzel vlogo urednika pri Pavlihi, je bil večkrat močno kritiziran zaradi svojega političnega nasprotovanja. Svetovni mediji so takrat o tem objavili čez petsto člankov. Od leta 1991 do upokojitve leta 2005 je delal kot samostojni književnik.

Še vedno deluje kot samostojni književnik in s svojim pisateljevanjem navdušuje otroke, mlade in odrasle. Tudi njegova ožja družina, družina Novak (bratje, sestra, oče) je zelo prepoznavna na področju knjige. Delovali so oziroma še vedno delujejo kot prevajalci, založniki, uredniki, nekateri so izdali tudi svojo knjigo. Brat Andrej (žal že pokojni) in njegova družina so ustanovili založbo Vale Novak, ki jo je vodila njegova žena Edvina, sedaj pa družinsko tradicijo nadaljuje hči Veronika.

Danes živi in pisateljuje na Brezjah nad Kamnikom.

Bogdan, dobrovoljni dojenček

Očetova družina Novakovih. Spredaj sedita praded Janoš in prababica Magdalena, med njima je avtorjev oče Vilko, zadaj pa stojita avtorjeva starša.

Materina družina Zornadovih. Na desni sedita nona Petra in nono Franc.

Bogdanova družina okoli leta 1948. Z leve proti desni: enajstletni Vilko, šestletni Mirko, mama, osemletni Andrej, štiriletni Bogdan in oče.

DNEVI POD ROŽNIKOM

Novak je svoje spomine na otroška leta strnil v zanimivo in zabavno pripoved. Avtobiografija je izšla ob pisateljevi petdesetletnici, leta 1994.

Na dvorišču domače hiše leta 1956. Bogdan star 12 let in zaljubljen do ušes.

»Navadno se začenjajo takšne pripovedi s stavkom »Bilo je nekoč«. Toda to so spomini na srečne trenutke mojega otroštva, zato stavek »Bilo je nekoč« lahko spremenimo v »Bilo je nekoč in je še danes«. Kajti vse tisto, kar je nekoč bilo, živi še danes v nas in z nami. Ljudje se naplom radi spominjam srečnih trenutkov svojega življenja. Navadno menimo, da je bilo teh trenutkov zelo malo. Najprej se moramo naučiti tega, da so srečni trenutki največkrat zelo drobni in skriti. Potem se bomo nenadoma zavedeli, da jih je bilo zelo veliko tudi v našem življenju, le da jih nismo znali poiskati. In ko se bomo naučili iskati srečo v preteklosti, se bomo začeli veseliti drobnih radosti in nenadoma bomo začutili, da se nam srečni trenutki dogajajo zdaj, ta hip, in da smo jih postali sposobni zaznavati. Morda se bomo tedaj zavedeli, da živimo pravzaprav srečno življenje.«

(odlomek)

Oče s svojo mamo Marjeto, drago babico iz Beltinec.

»Vsako poletje smo se kmalu po koncu šole odpeljali v Prekmurje k stari mami. Nikoli nismo rekli, da gremo k sorodnikom, nismo govorili, da gremo v Prekmurje, temveč smo vedno dejali, da gremo k stari mami. Čeprav smo imeli tam še stričeka, strino, štiri bratrance in eno sestrično, je bilo Prekmurje in vse tam čez Muro za nas samo stara mama.«

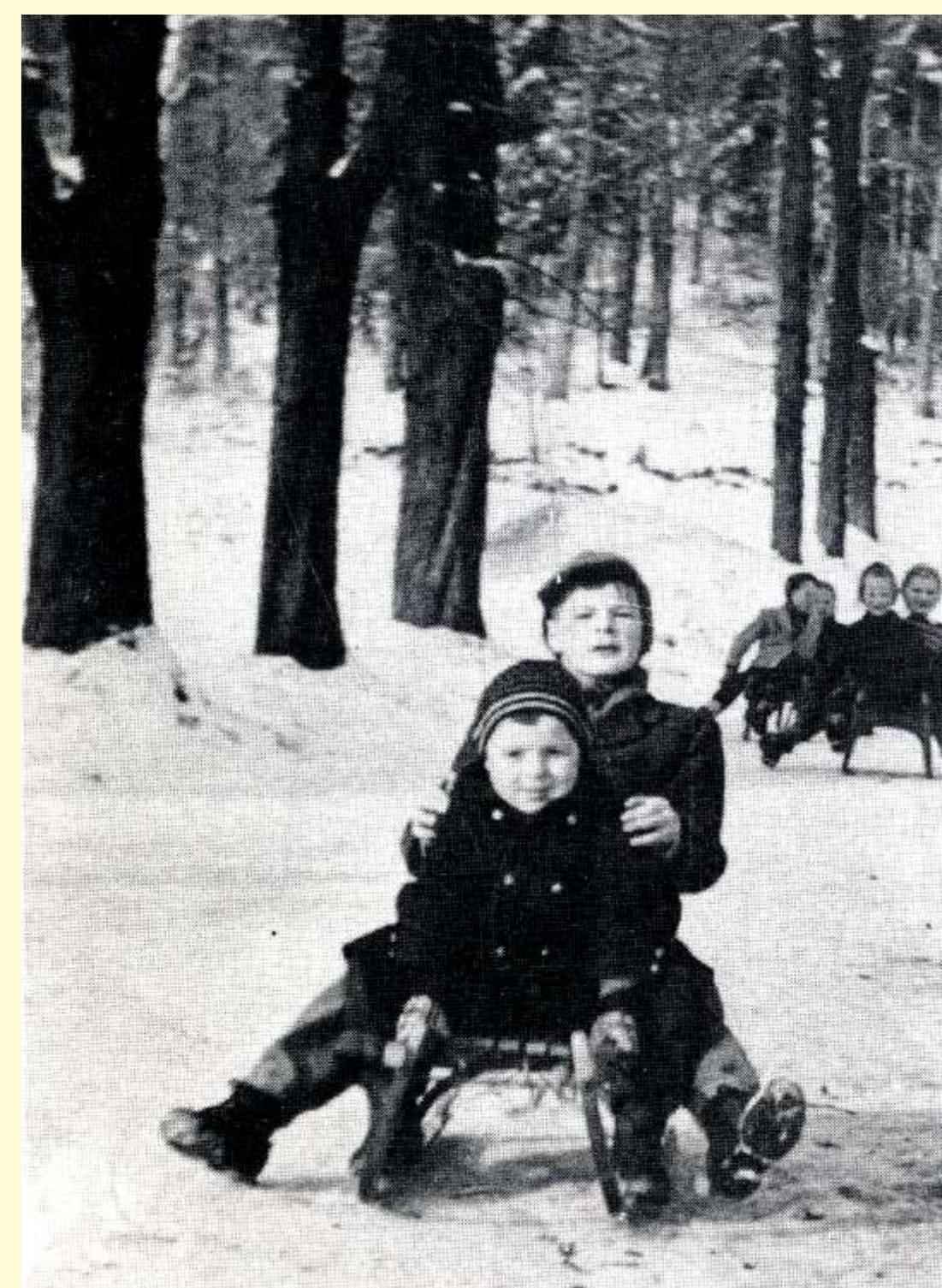
(odlomek)

»Sestra je bila najmlajša in je vedno trdila, da bo šerif. Ker je rasla v družbi štirih fantov, se je obnašala in govorila kot mulc: bom šou, tem prtegnu, tem na gobec itd. Najrajši je hodila naokoli prepasana s širokim pasom, za katerim je imela pištolo, na glavi pa kavbojski klobuk. Tudi pločevinasto šerifovo zvezdo sem ji moral urezati iz pločevine. V šoli se je kljub prvemu odporu kmalu vzivel. Prišla je domov in ponosno povedala: »Sm pršou u razred, vidm dmi prpraulajo zasedo. Lužar pa še eni mulci. Sm Lužarja z ruksakam po buč, druga sm z nogo u trebuh in tretga s pestjo po nos.. Jim bom že dau, so se razbežal k vrabcu!« Sestra je pozneje postala profesorica slovenščine, a to le za kratek čas. Zdaj je novinarka in pisateljica.«

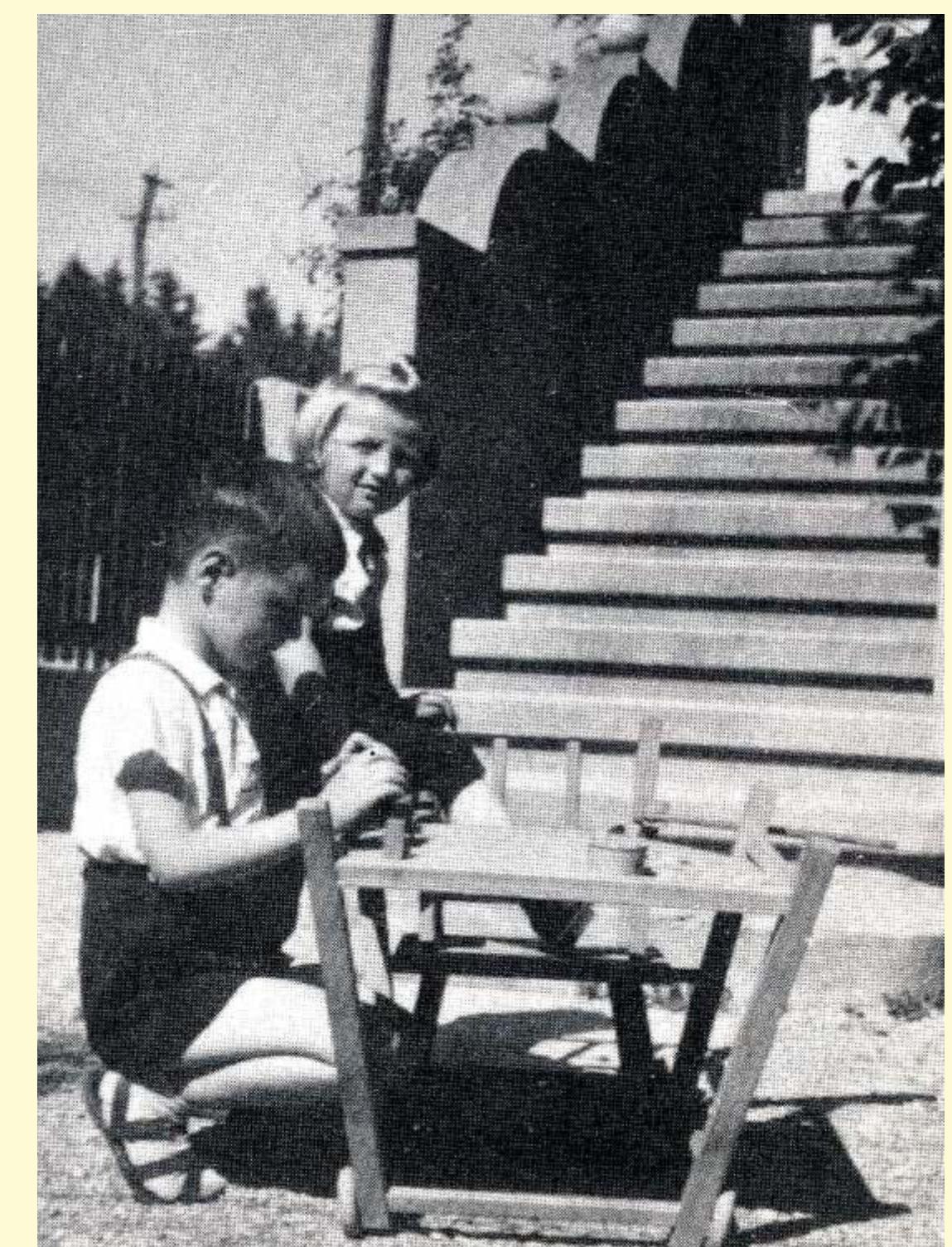
(odlomek)

Bogdanova družina februarja 1952. Z žogo v roki je sestrica Neta, pozneje Meta, Šerif, kot so jo klicali doma.

Na Strelišču. Nekdanje vojaško strelišče pod Rožnikom je bilo zadnji odsek sankaške »smrtné steze« z vrha Rožnika čez gozd. Februar 1953.

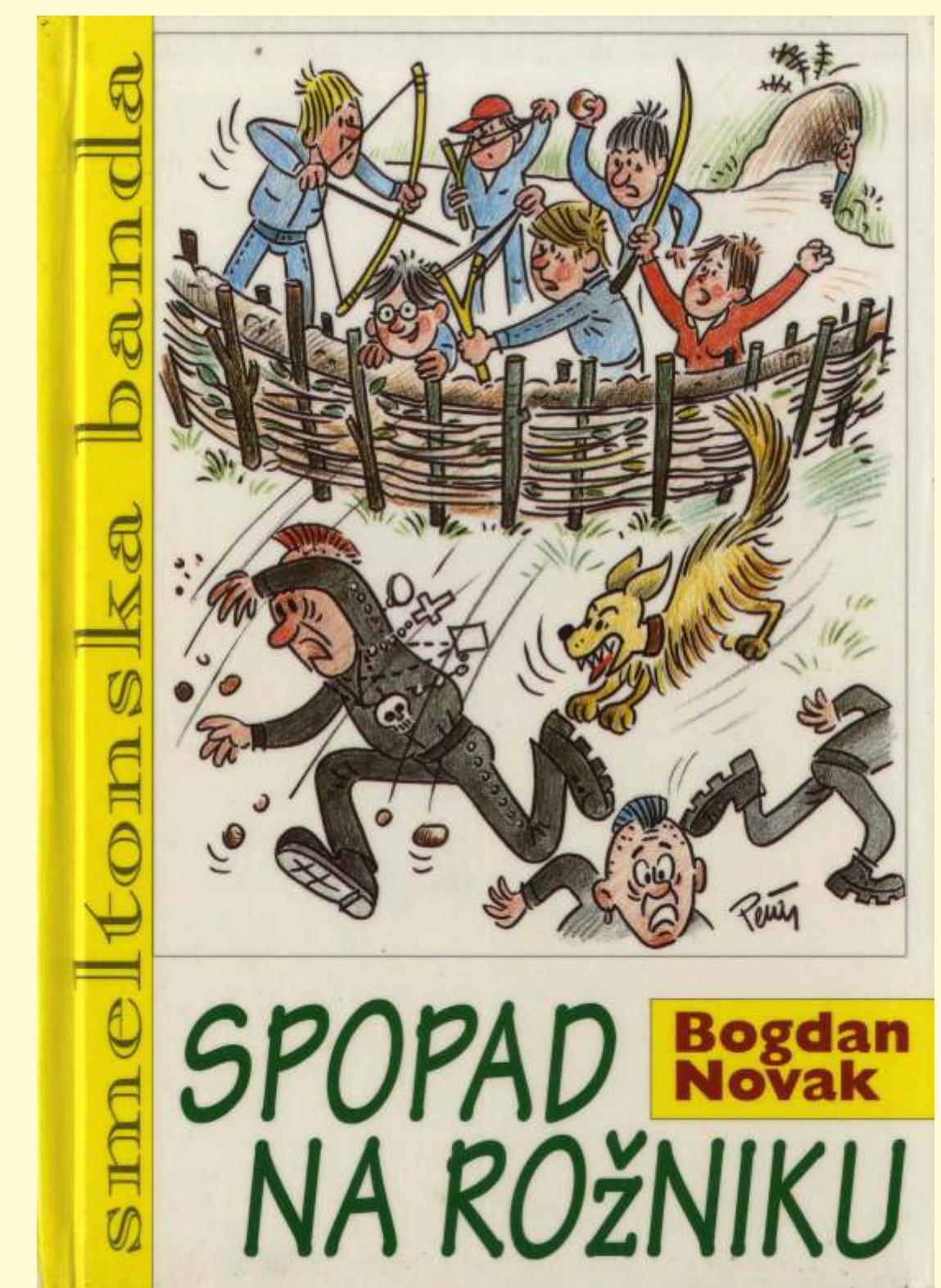
S prijateljico Vidko Hrovatin, klicali so jo Tč, pred domačo hišo v Rožni dolini.

SPOPAD NA ROŽNIKU

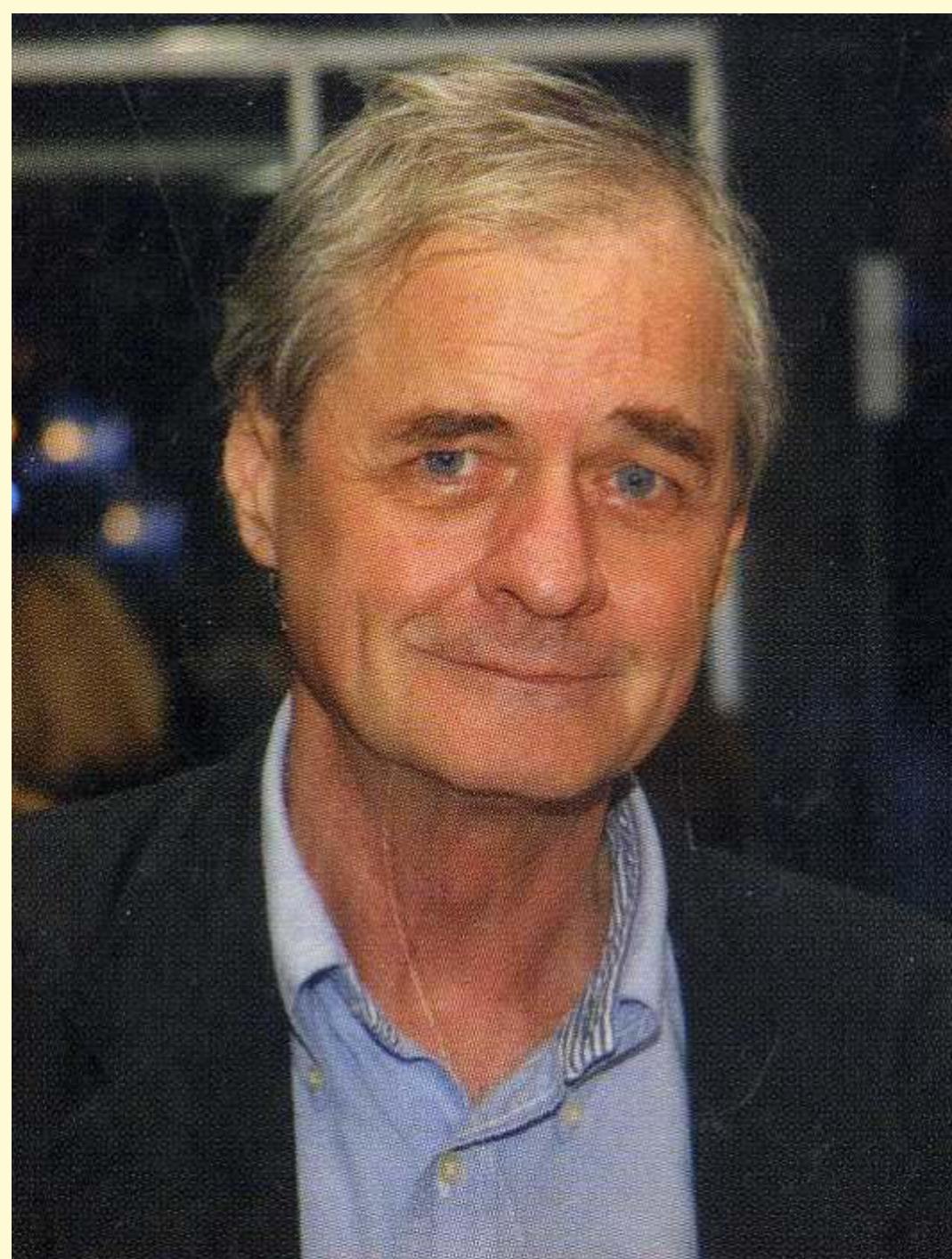
Spopad na Rožniku je druga knjiga naše priljubljene zbirke Smeltonška banda. Z njo pisatelj nadaljuje svojo pripoved o bandi iz Smeltonije, ki ima svojo trdnjava na Rožniku. Zanjo izve šišenska tolpa in si jo želi prilastiti. Vname se bitka med bando in tolpo. Ko kaže za bando že zelo slabo, poseže vmes Branka in na poseben način reši fantovsko čast. Zraven je seveda stari junak – zlati prinašalec, kuža Lem.

ilustrator Borut Pečar

NE PIŠEM ZA PREDAL ...

Ne pišem za predal, ampak za ljudi.«

Bogdan Novak

»Njegova bibliografija obsega čez 80 samostojnih knjig za otroke, mladino in odrasle. Piše pravljice, otroške in mladinske povesti, humoristično in zgodovinsko prozo, romane. Njegove zgodbe so šaljive, napete, polne zapletov in pustolovščin. Navdihuje ga predvsem želja po fabuliranju, sporočilo pa je po navadi v drugem planu. Vsa dela je časovno umestil v preteklost in sedanost, s prihodnostjo se zaenkrat še ni ukvarjal. Najbolj znano njegovo delo za odrasle je saga v dvanajstih knjigah, cikel romanov Lipa zelenela je. Mladina pa ga najbolj prepozna po zbirki »Zvesti prijatelji«.

OTROŠKA IN MLADINSKA DELA

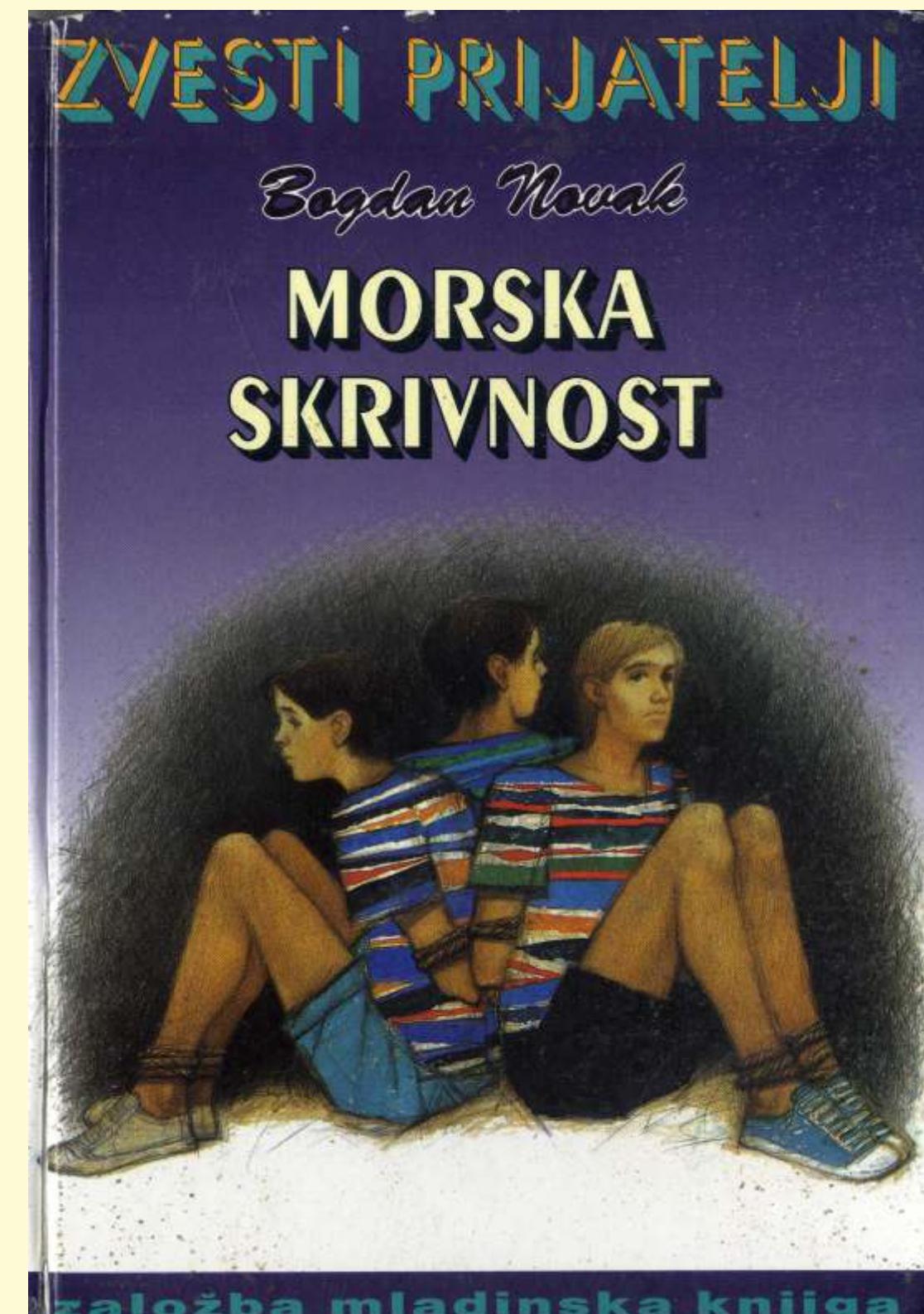
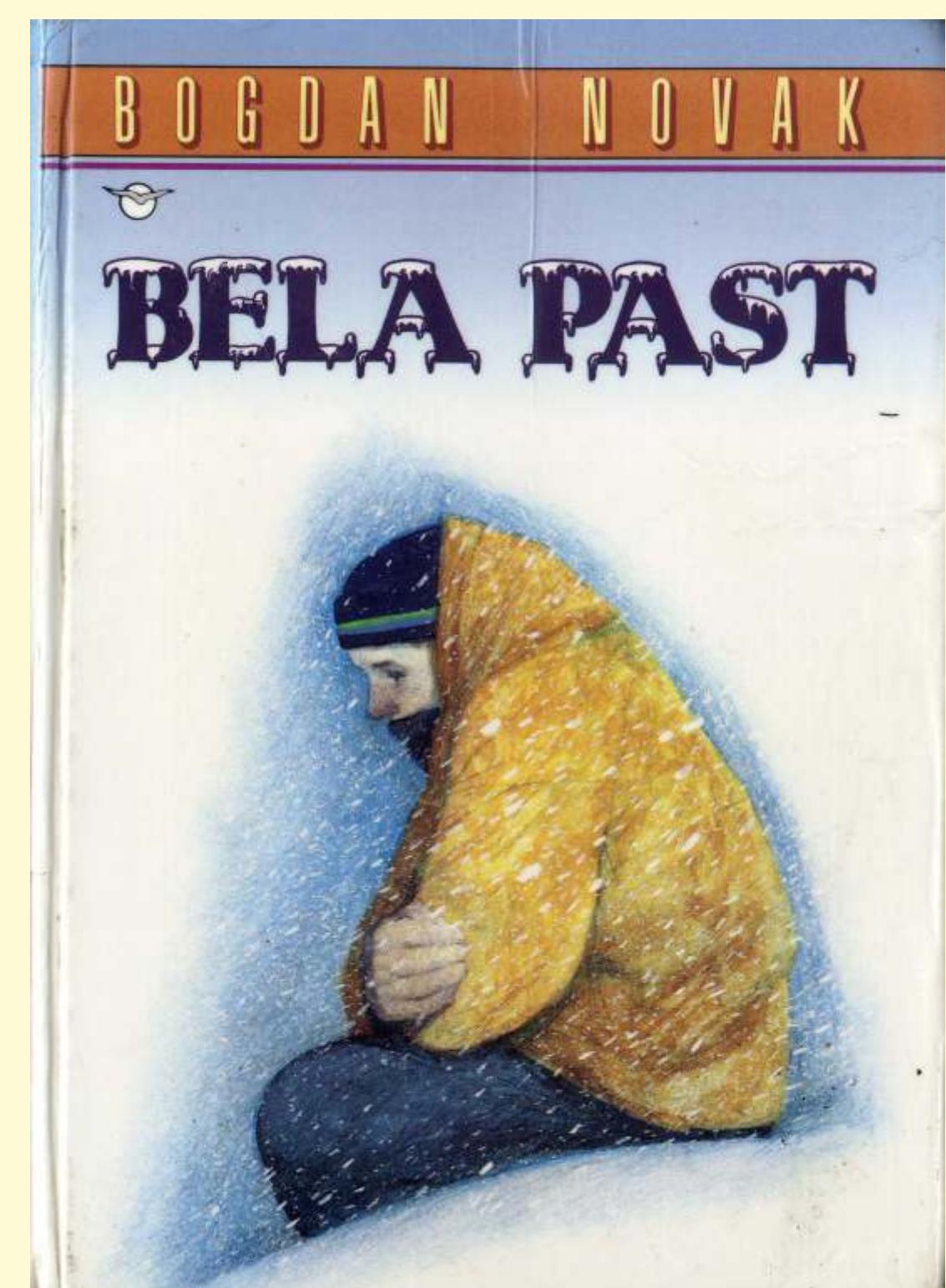
Bogdan Novak mlade bralce vedno znova razveseluje s svojimi hudomušnimi, napetimi zgodbami.

»Sam pišem takšne zgodbe, kakršne so bile všeč meni v mojih mladih letih, seveda prilagojene današnjim časom, ko ima velik vpliv na naše življenje televizija. Zato je moj jezik filmski, odstavki so filmski kadri.«

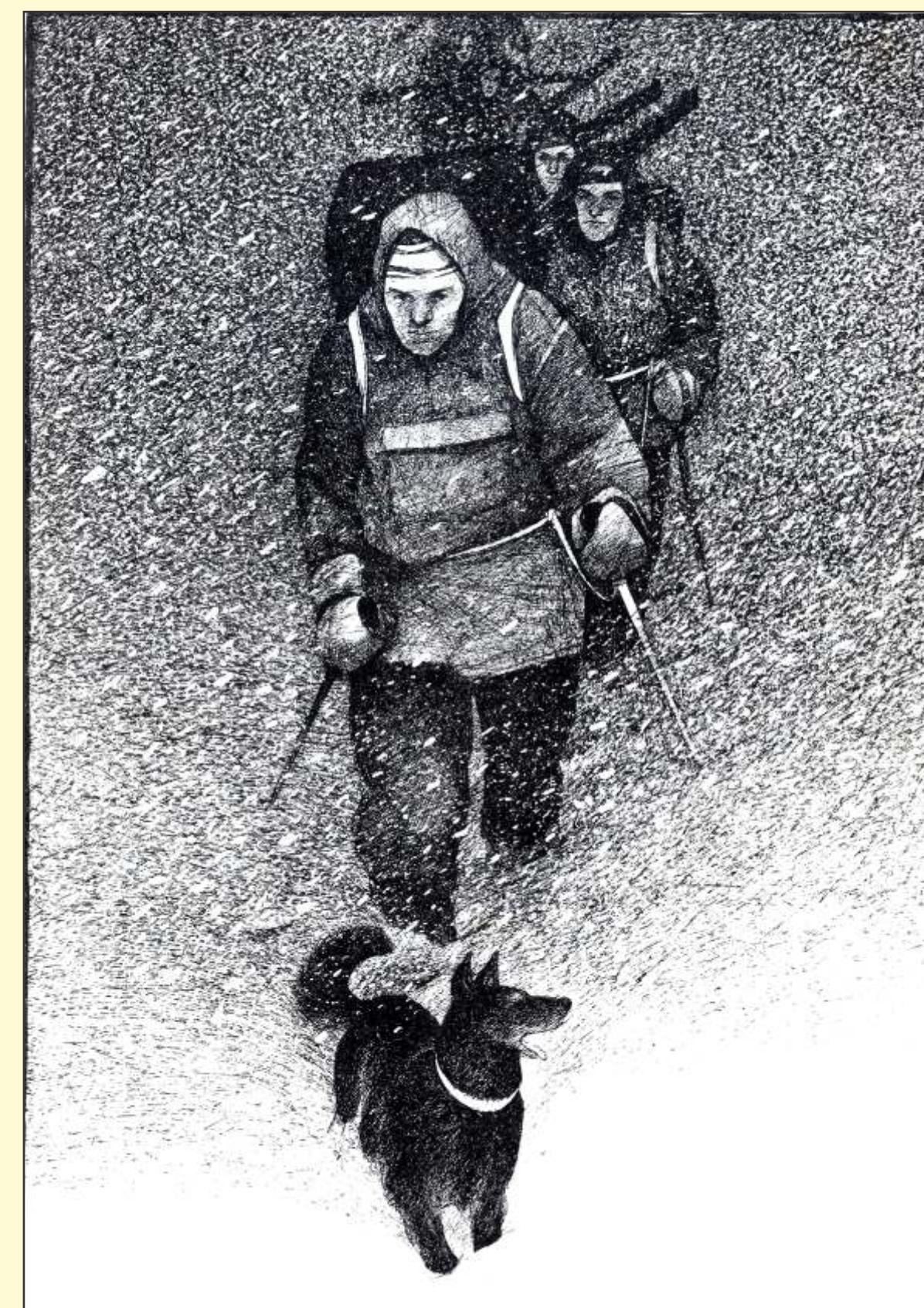
Bogdan Novak v knjigi Berte Golob Do zvezd in nazaj

BELA PAST

Začelo se je s knjigo Bela past (napisal jo je leta 1987, izšla 1990, ponatis 1993) in ko so se začela pojavljati vprašanja mladih radovednih bralcev (In kaj se je zgodilo potem?), so se zgodbe morale nadaljevati. Po izidu leta 1990 je bila knjiga natisnjena v nakladi 4000 izvodov in razprodana v šestih mesecih. Začeli so ga vabiti na šole, v knjižnice in tako je bil zelo presenečen nad tem, kako so otroci z navdušenjem govorili o knjigi in mu pripovedovali, kako radi se igrajo Belo past doma, na dvoriščih. Vse punčke bi bile rade Tanje, nihče pa kužek Hani, ker on samo laja, nič pa ne govor. Zato je sklenil, da bo spisal nadaljevanje (Morska skrivnost). Kmalu ga je odnesel v založbo, pa nad delom niso bili najbolj navdušeni. Toda, kot sam pravi, po očetu zagaman Prekmurec in po materi trmastni istrski osel, je rinil do direktorja založbe Milana Matosa. Ta pa se mu je le zasmjal: Ne eno, napišite jih deset! In jih tudi je. V njih opisuje svoje mladostne dogodivščine, dogodivščine svojih otrok: Bora, Barbare in Bibi, pa še psička Hanija, katerim je dodal še kanček svoje domišljije.

Zgodba se začne z zborom taborniškega odreda Rožnik na ljubljanski železniški postaji pred odhodom na turno smuko v triglavsko pogorje. Odred sestavlja voditelj Laci, ki je po rodu Prekmurec in uči tehnični pouk, pet deklet in šest fantov. Med njimi je tudi Uroš, ki preobrača besede (lokomotiva – kolomotiva), pa pes Hani, ki postane maskota odreda. Na izletu se odredu vseskozi dogajajo vznemirljive reči: voditelj skoraj pada v prepad, izgubijo se v snežnem metežu, ujeti so v koči. Prikazano je Borovo »maščevanje« prijatelju: pusti ga izgubljenega v megli, ker se Petra ne zmeni za Bora, ampak za Miho. Temu sledi Borovo priznanje, obisk helikopterja in snežne sove, Borova pljučnica in let v bolnišnico, prihod reševalcev, pot v dolino, obisk bolnika v kliničnem centru, slovo.

ilustrator
Rudi Skočir

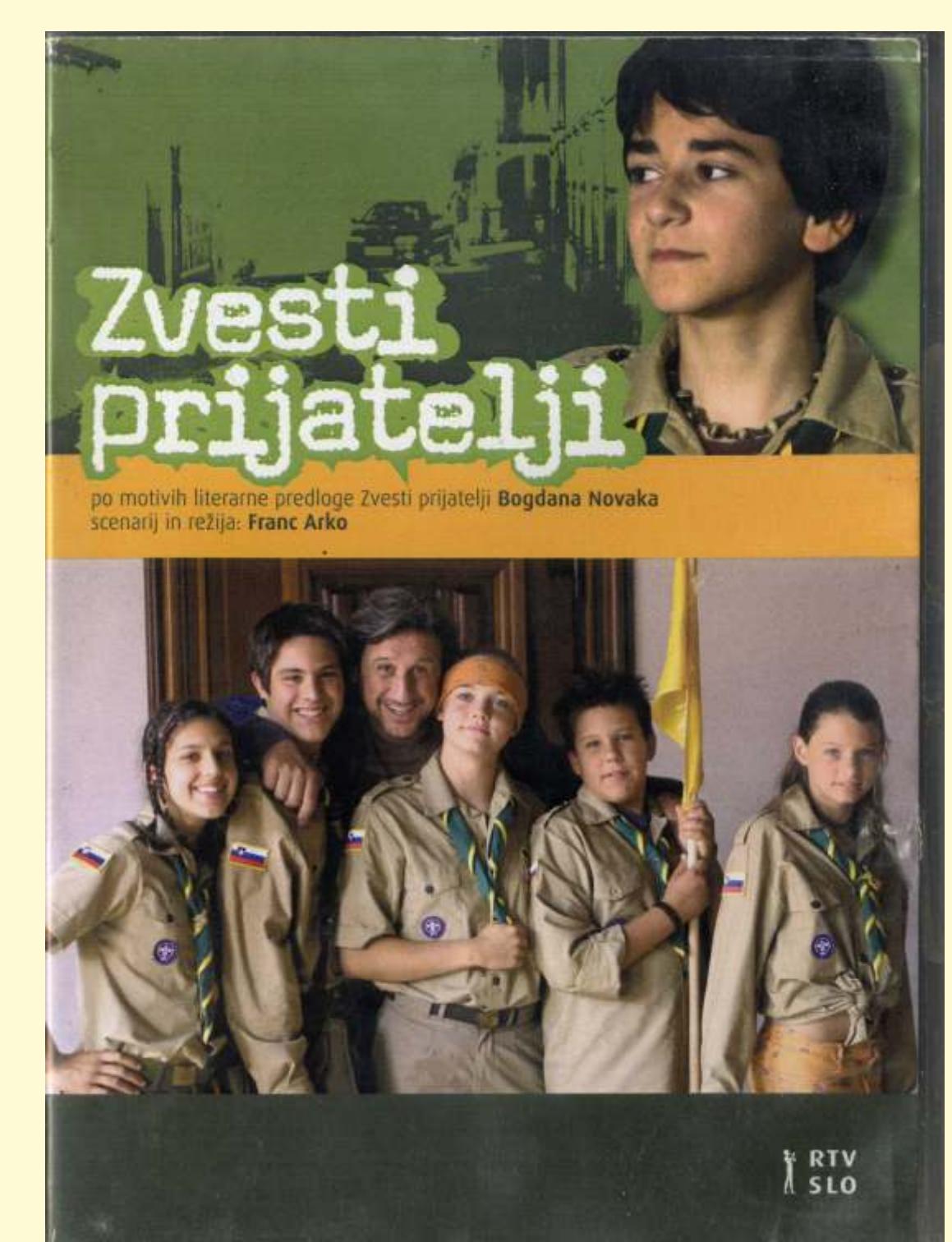
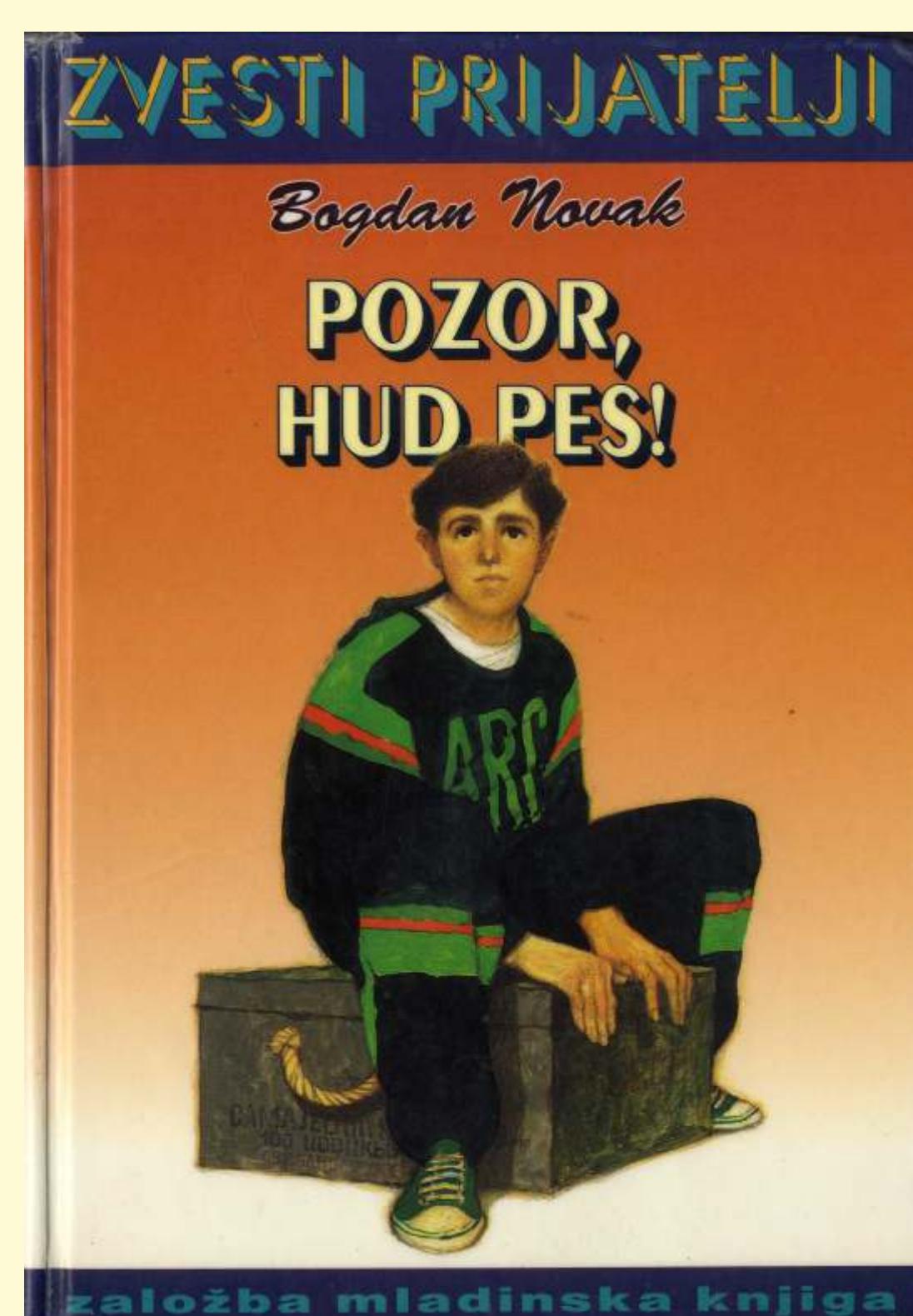
Očitno je torej, da v Beli pasti ni osrednjega dogodka, pač pa več enakovrednih dogodkov. Tudi osebe niso »superjunaki«. Osebe so ves taborniški odred, faloti in karijole, kot jim pravi Laci, ki doživljajo prve ljubezni, prva razočaranja, prvo srečo.

V Novakovi pripovedi je temeljna vrednota tovarištvo. Bela past se od »plitve« trivialne književnosti, »čik gumija za možgane«, kot pravi Novak, izrazito razlikuje, in to predvsem v ironičnih in komičnih vložkih. Novaka posebej oblikuje tudi jezik: opazne so prvine slenga, pogovorne in narečne besede, besedne igre in nenavadne primerjave ter preobražanje besednih zvez.

Bela past in ostala dela v zbirki »Zvesti prijatelji« nudijo veliko aktualnih tem za pogovor z mladimi bralci.

ZBIRKA ZVESTI PRIJATELJI

»Zvesti prijatelji« je zbirka desetih knjig, ki jih uvrščamo med avanturistično prozo. Govori o skupini tabornikov (Uroš, Gorazd, Bor, Aleš, Miha, Luka Barrbara, Kristina, Tanja, Andreja, Hana in vodja Laci) in njihovih dogodivščinah in se jo rado primerja z zbirko »Pet prijateljev«, znane angleške avtorice Enid Blayton, ki pa za razliko od te zbirke opazno presega okvire trivialne mladinske književnosti. Po zbirki je posnet tudi film.

DVD Zvesti prijatelji

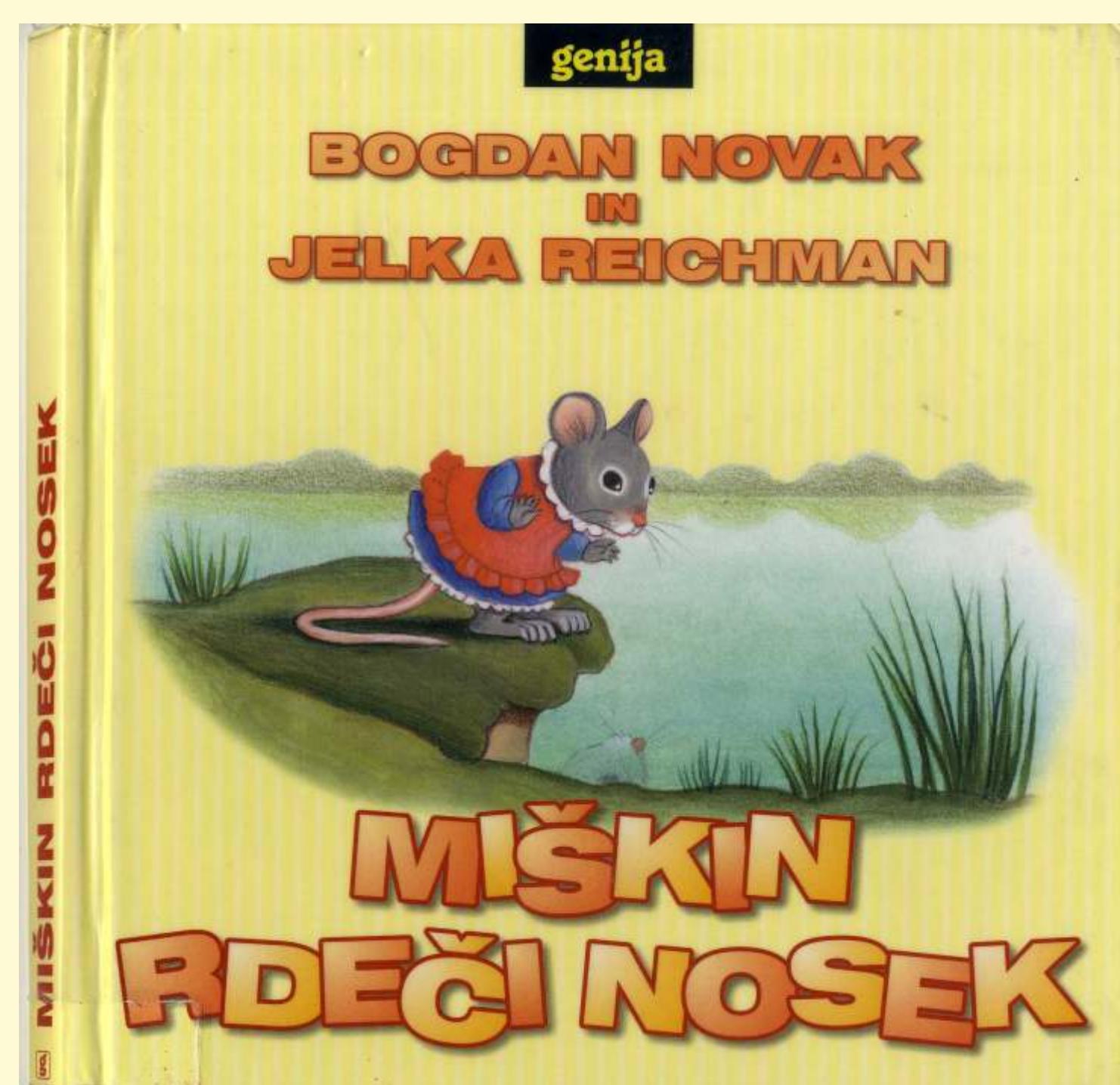
»Opisujem svoje mladostne dogodivščine, štose svojih otrok: Tanje, Bora, Barbare in Bibi pa še lumperije našega črnaha, vreče bolh – Hanija, ki je žal že odlagal v pasja nebesa. Malce pa sem vse začinil z domišljijo.«

Bogdan Novak v knjigi Berte Golob Do zvezd in nazaj.

ČE ME RADI BEREJO OTROCI ...

»Če me radi berejo otroci v šolah, me bodo brali tudi, ko bodo starejši.«

Bogdan Novak

MIŠKIN RDEČI NOSEK

Miška Polonca ugotovi, da ima rdeč nos. Polonca ne ve, ali je z njem kaj narobe, ali je bolna, ali pa imajo mogoče vse miške rdeče nosove. Pomagati ji ne morejo niti sova, veter ali sonce. Do mišje barve nosu ji pomaga mama. Le kaj mama ne zna in ne ve.

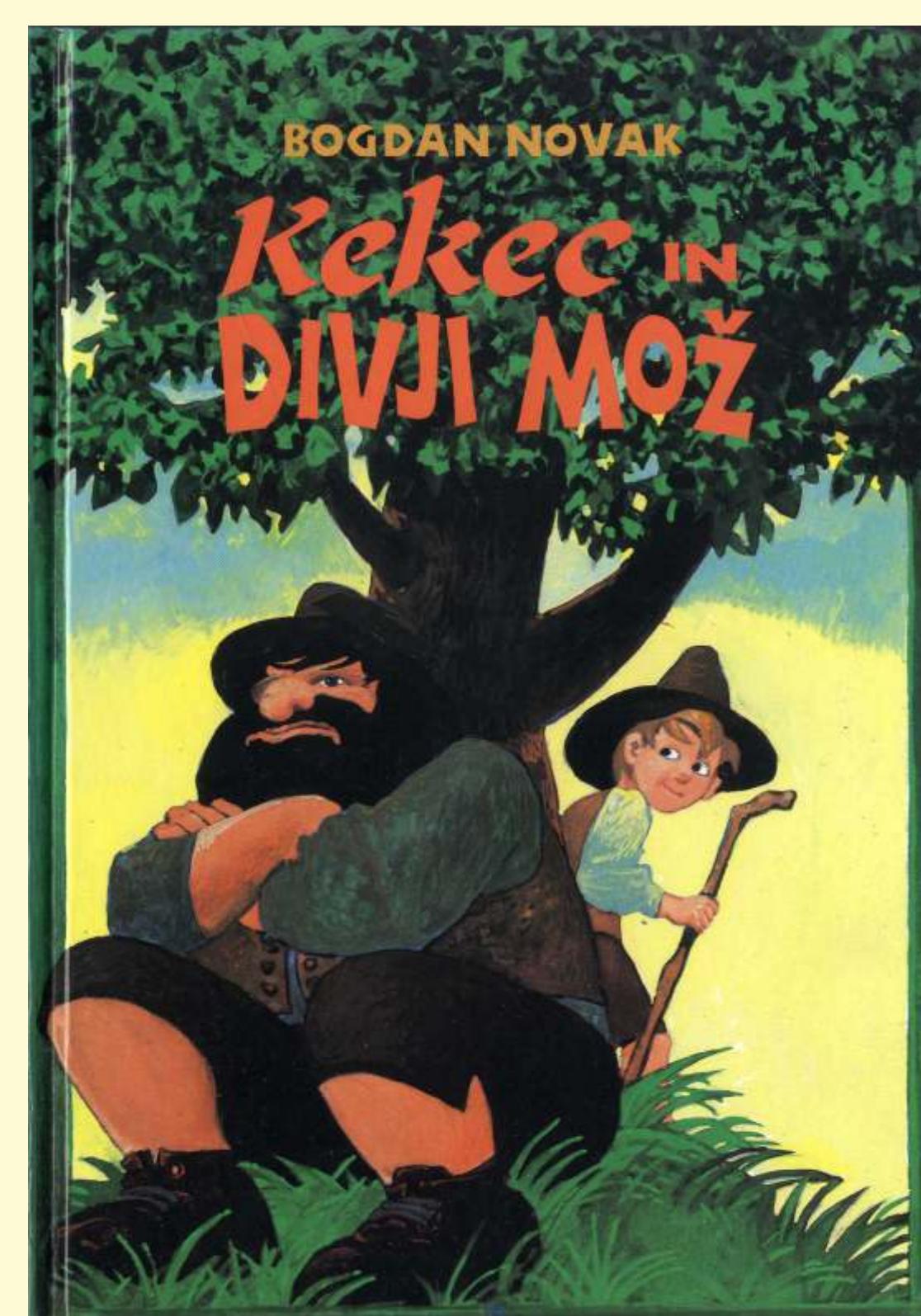
ZGODBICE ZA DOBER DAN!

Najmlajše pisatelj razveseljuje s hudočnimi, nagajivimi, živiljenjskimi zgodbami, ki govorijo o prijateljstvu, ljubezni, odnosih med ljudmi ... V zgodbici z naslovom Ljubezen, se Manca sprašuje: »Kaj je to – ljubezen?« »Ljubezen je, kadar te naš kuža Bolhač oblizne, te vdano pogleda in se stisne k tebi,« ji je odvrnila mama. »In ljubezen je, kadar te mama poboža in ti reče, da si njena miška,« je pripomnil očka. »Ljubezen je tudi,« je nadaljevala mama, »kadar te očka objame čez ramo in potem molče obsedita, ker vesta, da sta si blizu in je vsaka beseda odveč.« Nesebična ljubezen je, kadar greš v solo in spotoma pomaga slabotni starki, da pride varno čez cesto, » je menil očka. Manca ugotovi, da je na svetu veliko vrst ljubeznih. Pa tudi, da so ene srečne, druge pa malo manj.

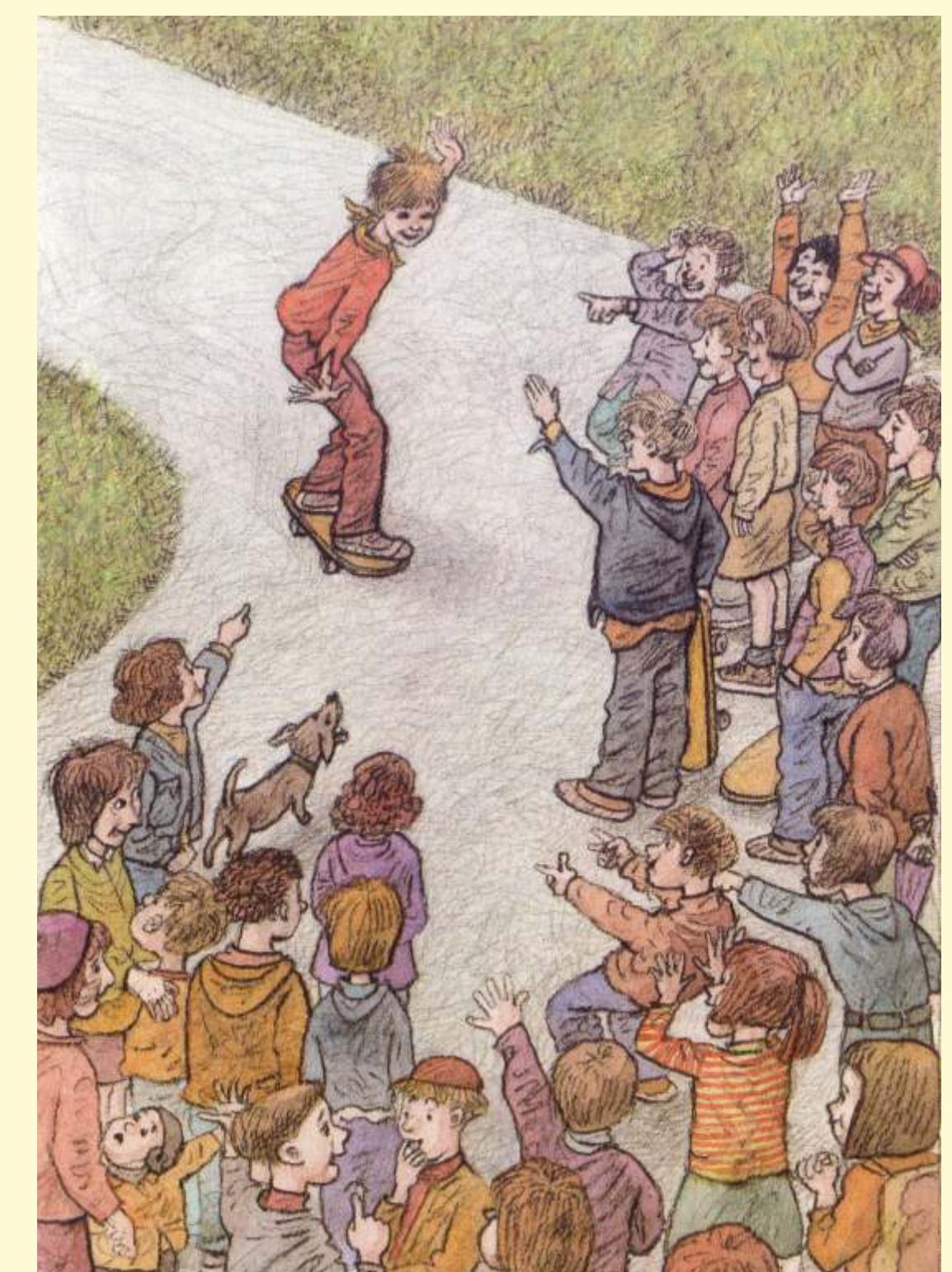
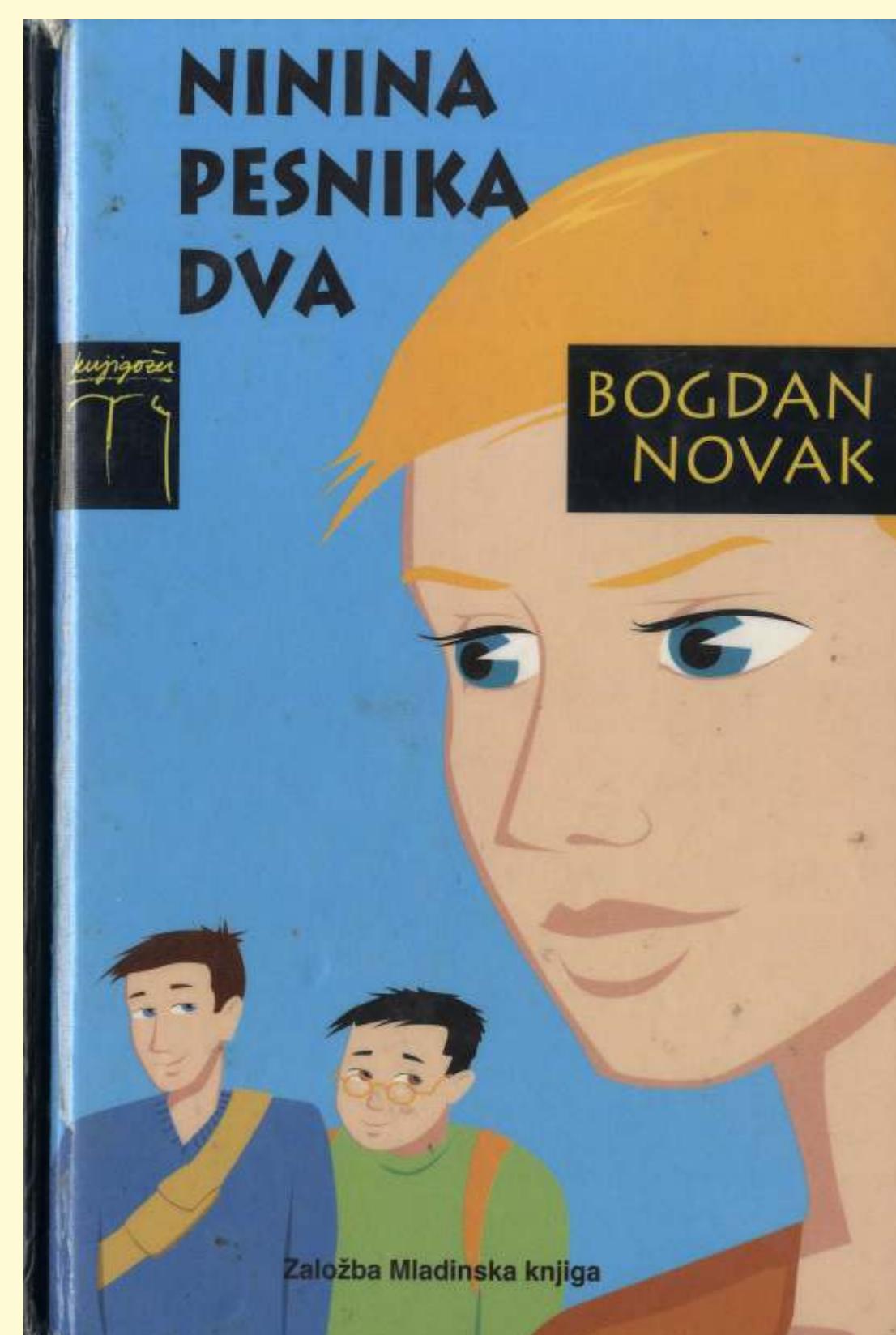
KEKEC IN DIVJI MOŽ

Pri tej zgodbi pride do izraza pisateljeva spretnost pri oblikovanju zgodbe. Pokaže se kot dober poznavalec gorskega sveta in dober prisluskovalec otroških src. Vidi se, da ga je v mladosti močno prevzel in očaral lik Josipa Vandota, Kekec. Zato se je nekaj desetletij kasneje sam odločil, da bo Vandotovim zgodbam napisal nadaljevanje. Napisal ga je zelo izvirno. Novakova pripoved se začne nekako leto dni po tistem, ko Kekec v zadnji Vandotovi zgodbi premaga Bedanca in reši Menaro. Novak je skrbno preštudiral Vandotov stil pisanja ter skušal ostati zvest njemu in njegovemu načinu pisanja.

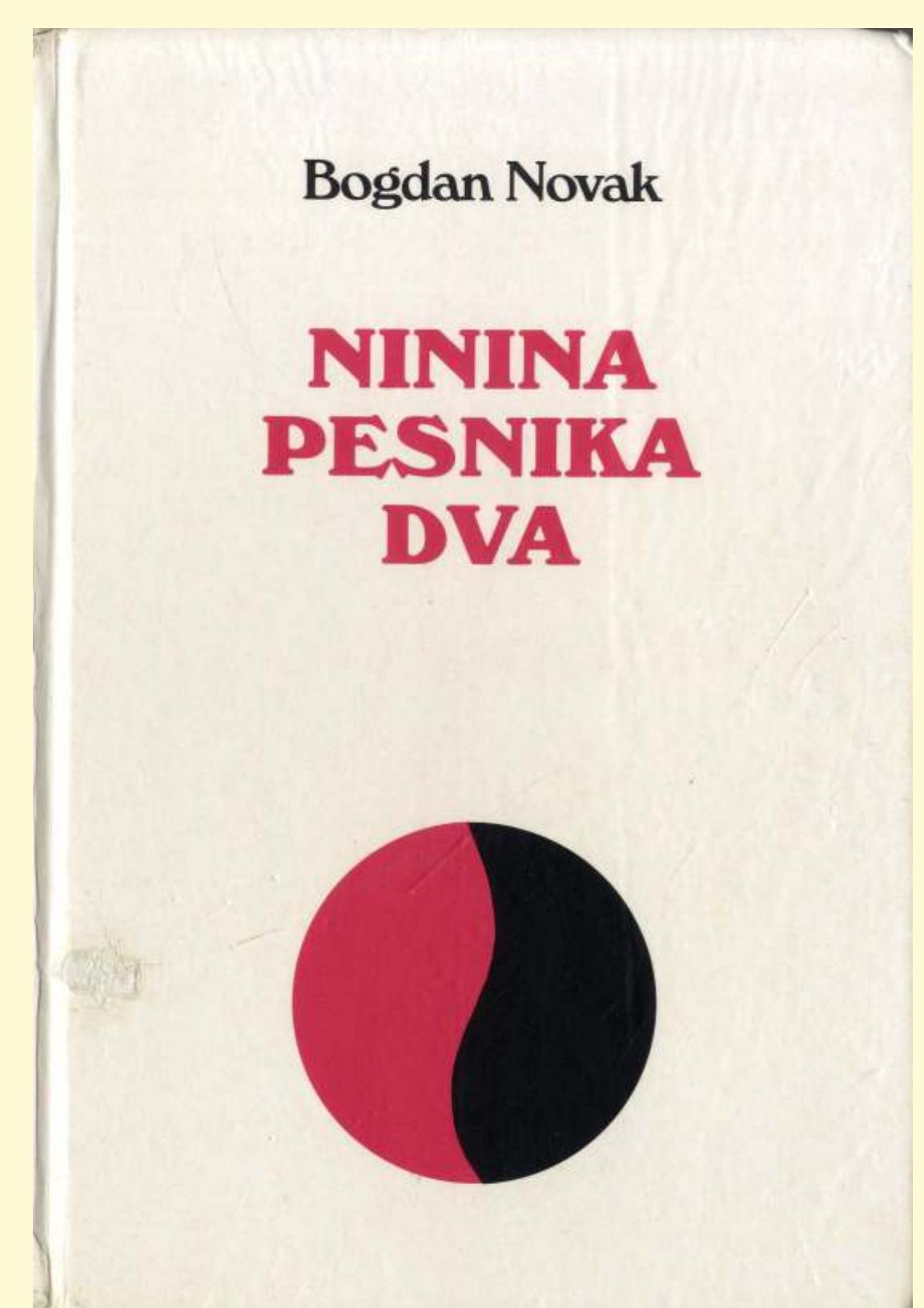
LOVCI NA PETARDARJE

Kratka, duhovita, napeta mladinska pripoved o mladostnikih, ki v naselju, pred osnovno šolo, kjer živijo, uživajo v metanju petard. Roman, učenec te šole, je najbolj navdušen metalec petard in nekega dne jo odvrže pred Branko, ki začasno oslepi. Glavni junaki zgodbe so tudi rolnarji, ki se načrtno uprejo petardarjem. Razkrinkajo jih pri preprodaji petard. Zgodba postane še zanimivejša, ko vmes poseže ljubezen.

NININA PESNIKA DVA

Nina je sedemnajstletna dijakinja poljanske gimnazije v Ljubljani, Niko pa študent prava. Med njima se je vnela vroča ljubezen. Tu sta še Borut in Boris, v Nino zaljubljena sošolca, ki ji skrivata v žepe pesmice. Cel razred frendov in frendic, profesorji pa eden bolj pasji od drugega. Ljubezen, seks, žuriranje, droge, alkohol in še kakšne druge zadeve, ki tarejo današnje mladostnike. Najknjiga leta 1998 po izboru otrok vseh slovenskih osnovnih šol.

Bogdan Novak

NININA PESNIKA DVA

»Ta knjiga je namenjena mladim, starejšim od štirinajstih let. Preberejo jo lahko tudi njihovi starši. Morda se bodo tako približali svetu svojih otrok in jih potem bolj razumeli.«

Bogdan Novak o knjigi Ninina pesnika dva

JAZ SEM BLAZNO VATE

Pesmi so nastale kot spomin na pisateljevo otroštvo, kot na primer pesem o cvekarskem spričevalu ali pa Jaz sem blazno vate. Tudi pesem Vampirska in Strah sta spomin na čase, ko se je zvečer kot otrok skrival pod odejo, ker je prebiral preveč napete grozljivke. Pesem Gazela je spomin na sošolko Maco, v katero je bil zaljubljen v osnovni šoli. Nekatere pesmi pa so nastale iz doživljajev s svojimi otroki. Pesem Ljubezen je napisal iz jeze, ker na televiziji v mladinski oddaji profesor pedagogike štirinajstletni punci ni hotel odgovoriti na vprašanje, kaj je to ljubezen. Zato se je sam usedel za mizo in napisal pesem o najlepši stvari na svetu.

Bogdan Novak

Jaz sem blazno vate

LJUBEZEN

Ljubezen je nešteta,
nikoli prešteta,
v oblikah mnogotera,
najmanj tisočera.

Ljubezen je,
če se poljubljaš,
pa se ti zdi,
da pamet izgubljaš.

(1. in 6. kitica)

NAJSI SE NAM ZDIJO OGLEDALA POMEMBNA, ALI NE ...

O knjigi kot »ogledalu«:

»Najsi se nam zdijo ogledala pomembna ali ne, naj nam je naša podoba v njih všeč ali ne, vsekakor je dobro, da so na svetu. Človek ob svoji podobi v ogledalu vselej razmišlja o sebi in svojem odnosu do drugih.«

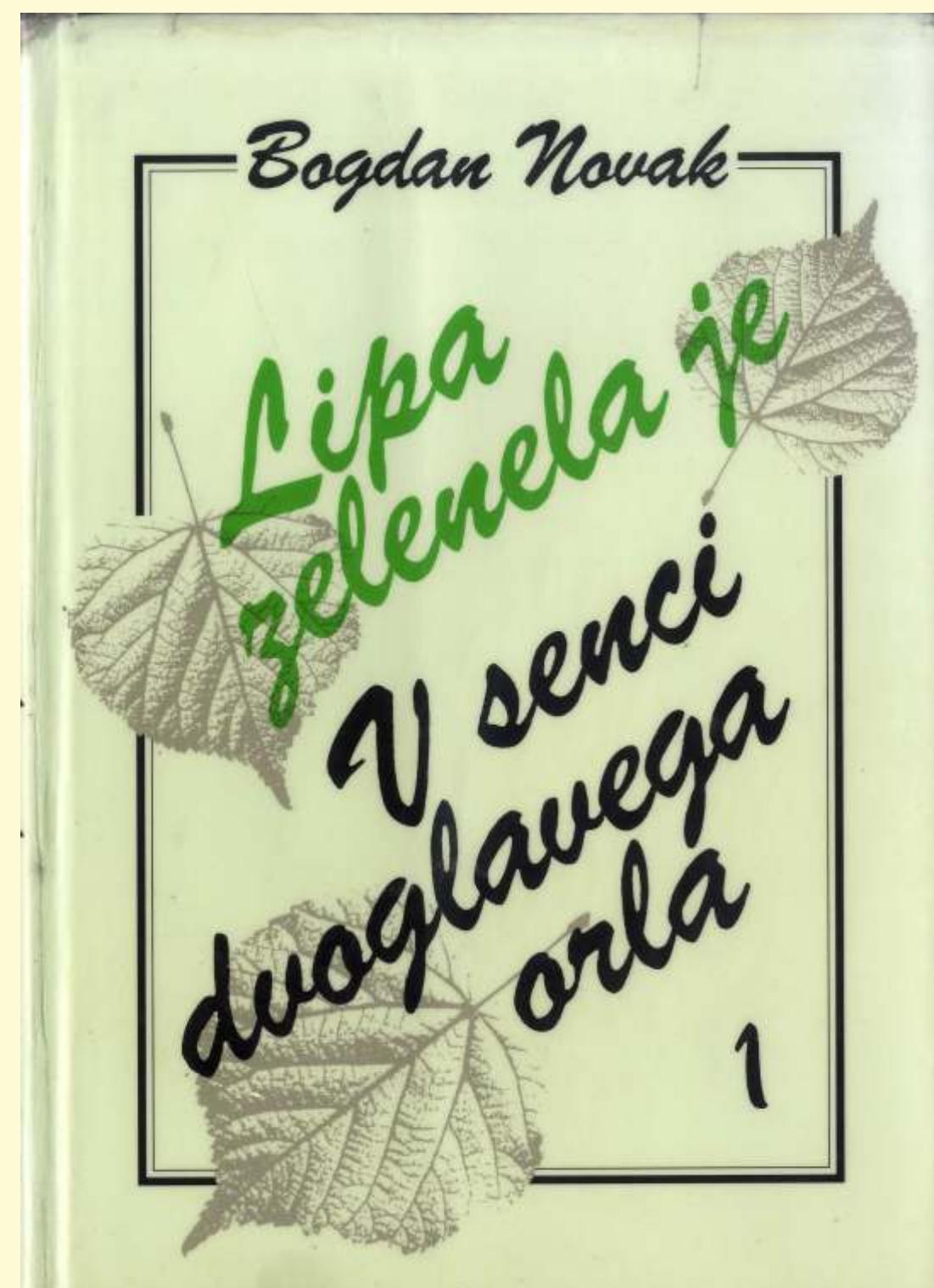
Bogdan Novak v knjigi Zrcalce, zrcalce, povej ...

DELA ZA ODRASLE

LIPA ZELENELAJE (1990–2000)

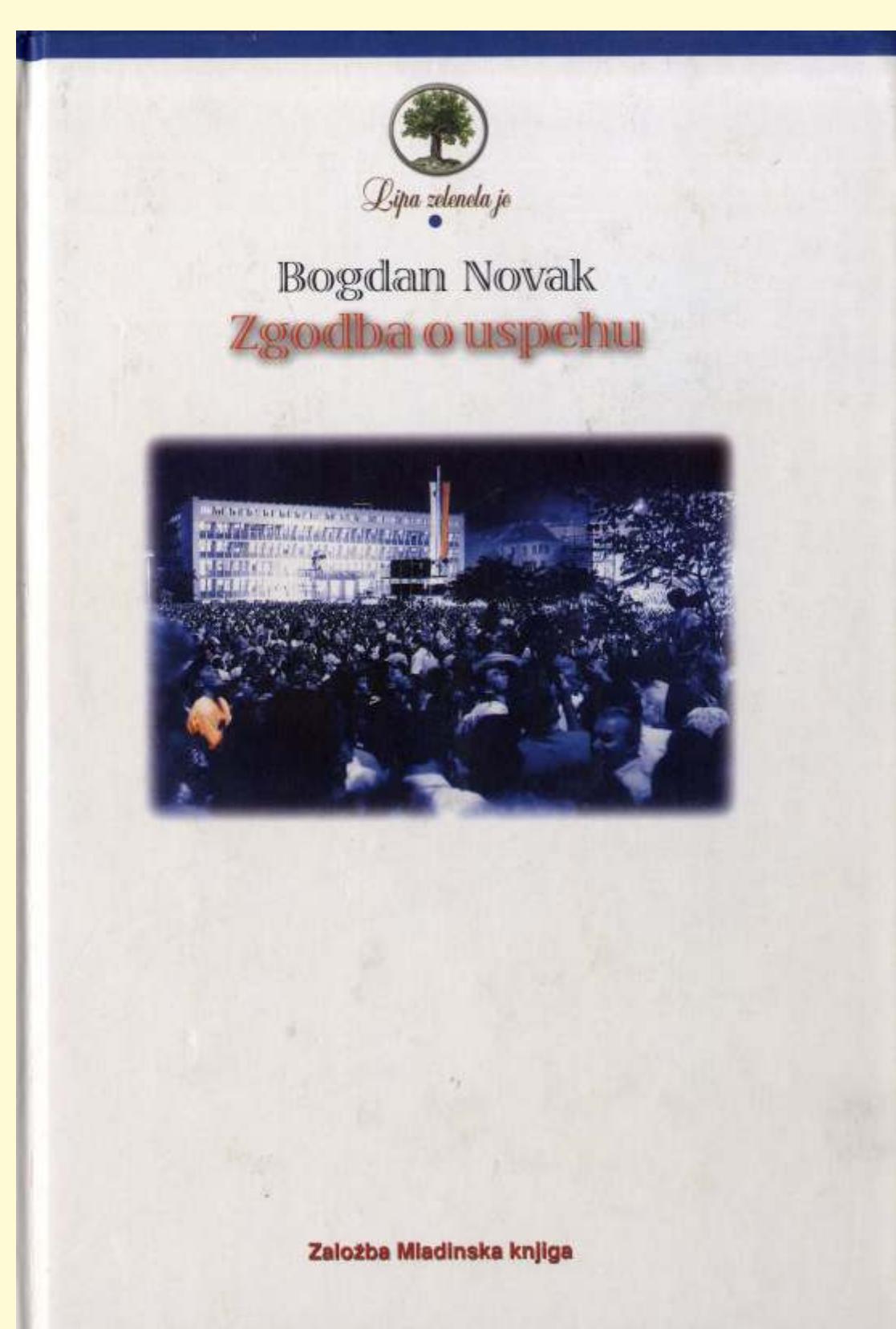
Najbolj znano Novakovo delo za odrasle je literarna saga Lipa zelenela je. V dvanajstih knjigah te »epske serije« je skozi oči dveh prekmurskih družin, Godinovih in Kolarjevih, prikazal zgodovino Slovencev od leta 1879 do danes. Skoraj ga ni Slovenca, ki ne bi v romanu našel svoje družine, sorodnikov ali vsaj drobcev domačega okolja. Gre za napeto pripoved, polno nenačasnih, a resničnih zgodovinskih zapletov, veliko pa je tudi humorja. Je roman človeških iskanj in poti, veselih in žalostnih, roman o miru in vojnah, o trpljenju, radosti in usodnih ljubeznih. V ozadju ves čas čutimo sanje po svobodi in samostojnosti, ki se na koncu uresničijo.

Pri zgodovinskih romanih je treba veliko raziskovanja in branja. Samo za prvih šest knjig sage je avtor prebral več kot 400 knjig. Pisanja se je lotil, ker se mu je pred osamosvojitvijo (pisati je začel leta 1987) zdelo, da nam manjka buditeljski roman, ki bi Slovence opozoril na to, koliko imenitnih mož in žena smo imeli v zgodovini in so nam bila njihova imena v šoli zamolčana.

»Res je bilo v Beltincih nekaj premožnejših. Bogato je bilo župnišče. Cerkev je povsod znala posneti vrhnje. Ritoper je imel krčmo in parni mlin z žago zraven njega, pa veliko kmečko posestvo. Bilo je nekaj večjih kmetov, ki si jih lahko preštel na prste in so vedno bolj bredli v dolgove pri župniku, Ritoperu in grofovskem oskrbniku, ki so edini posojali denar po oderuških obrestih.. In bil je še Židov s trgovinico, ki je tudi premogel nekaj pod palcem. Pa lekarnar Lajči, zdravnik Perkič in oskrbnik marofa. Zdaj se jim je pridružil še Godina s privarčevanim imetjem in z lepim poklicem.«

(odlomek)

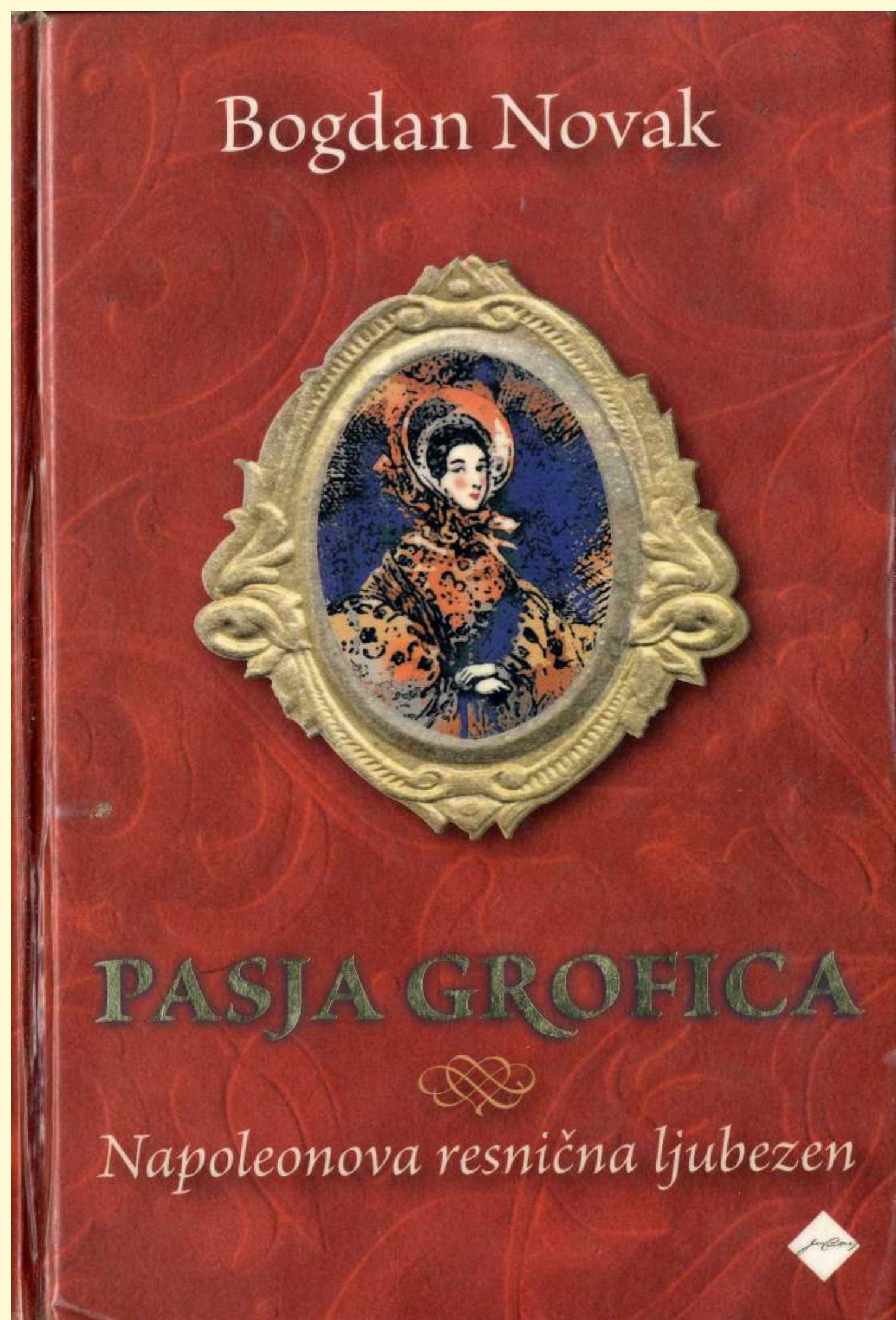

PASJA GROFICA

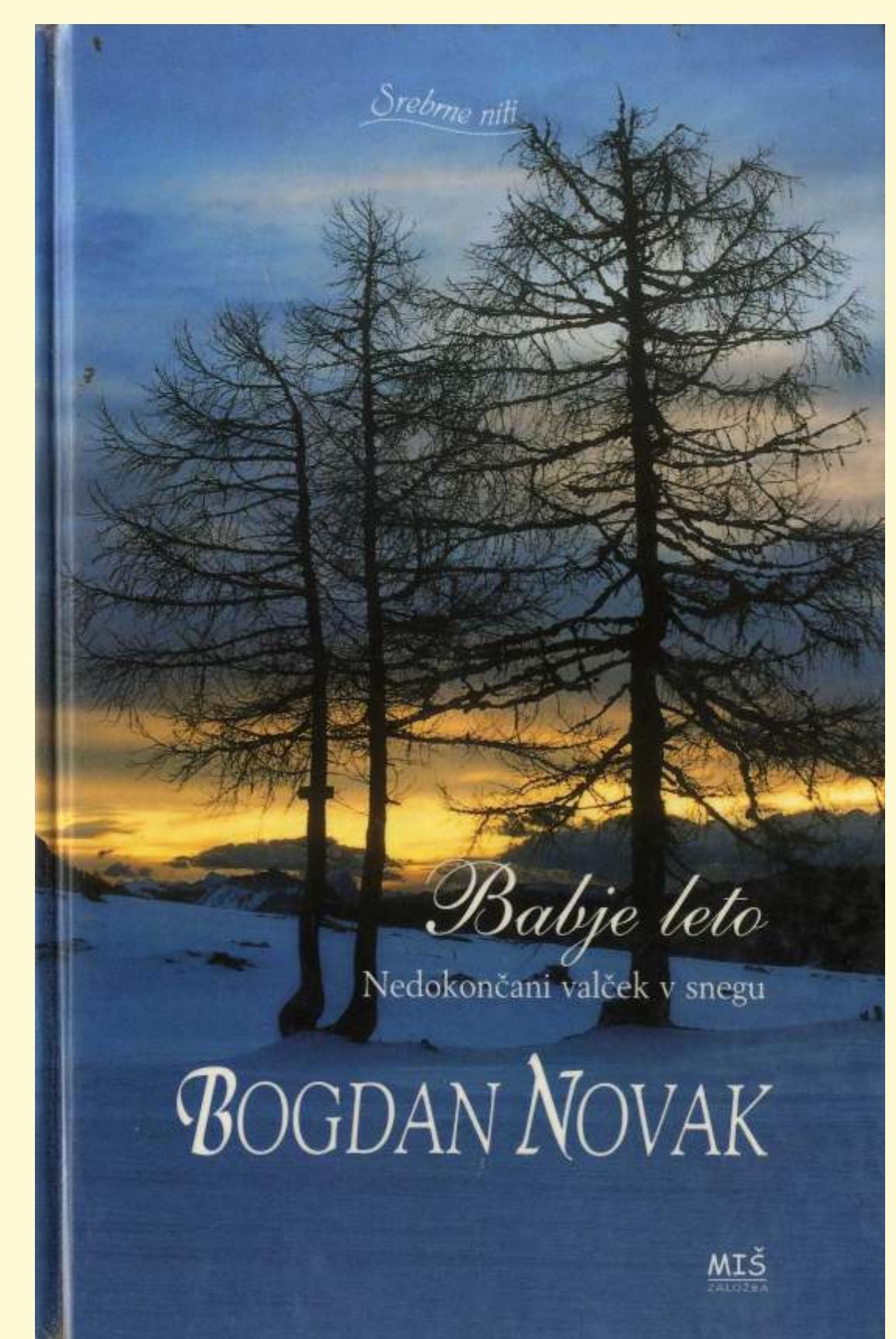
Roman temelji na resničnih dogodkih in govorji o Idrijčanki Viktoriji Ceciliji Evi Kraus, ki je na Dunaju spoznala Napoleona in se zaljubila vanj. Emilija – po materi Slovenka, po očetu Nemka, ga je spremljala v vseh bitkah na fronti, preoblečena v poročnika francoske vojske. Napeta in čustvena zgodba govorji o vojščaku in politiku, ki je hotel združeno Evropo dvesto let pred nami. Emilija je Napoleonu tako ogrela srce, da je dal njen portret naslikati slavnemu portretistu tistega časa Lampiju. Njena podoba na naslovni je kot grafika shranjena v mestnem muzeju v Idriji.

»Napoleon je hodil vedno hitreje. Na koncu sta morala knez Metternich in cesar Franc že skoraj teči za njim. Ustavl se je pred Emilijo in jo strmo pogledal. Pomislil je, da je ženska še lepša, kot je bilo opaziti od daleč. Rezko ji je dejal: »Vi ste torej moja prijateljica?« Odgovorila mu je v pravilni francoščini z malce trdim avstrijskim naglasom: »Sem in ostala bom to do smrti!« Imela je prijeten, nizek in grlen glas. Cesaru se je omečil obraz. Radovednost pa mu ni dala miru, kot da bi slutil, zakaj je tako vzravnana. »In zakaj ne počastite svojega prijatelja s priklonom?« »Vidite dragi prijatelj, da sem v črnini, kajti danes je zame žalosten dan,« je rekla Emilija s trepetajočim glasom. Le kaj počneš? Kaj govorиш! Ji je kljuvalo v možganih, a je vseeno nadaljevala: »Danes je sovražnik okupiral mojo domovino, zato žalujem. In okupatorju se ne klanjam!« Izzivalno se mu je zastrmela v globoke oči. Cesar Franc je izbuljil oči in zardel v obraz, knez Metternich se je zadovoljno smehljal, Napoleon pa je postal v obraz pepelnato siv. Česa takega mu ni zabrusil še nihče!«

(odlomek)

Novak se je pred pisanjem romana z vso zavzetostjo lotil zgodovinskih virov o Napoleonu. Osnovni vir sta predstavljali Napoleonovi biografiji, avtorjev Ludwiga in Merežovskega. O Krausovi je pisal Vladimir Levstik v romanu Svitanje, o njej je napisal balado Napoleonova ljubica Anton Aškerc, v Divjem jezeru jo omenja idrijski pisatelj Jože Felc in tudi ta dela so bila prava zakladnica informacij. Seveda je moral najti vse o poteku posameznih Napoleonovih bitk. Skoraj vse, kar v romanu govorji Napoleon ali nekdo od njegovih generalov, potek bitk, dogodki, je resnično in opisano po dokumentarnih zgodovinskih virih. Drugo je plod domišljije in prirejanja.

BABJE LETO

Roman Babje leto, s podnaslovom Nedokončani valček v slovo, govorji o profesorju Tinetu in vdovi Jelici, ki se 1. novembra spoznata na pokopališču. Zrela leta jima podarijo lepo, a žal kratko ljubezen. Piše se leto 1952, ki je prineslo hudo zimo z veliko snega ter zgodba o valčku, ki jima ga ni bilo dano odplesati. In to je zgodba o času, ko je svoboda ravno prišla k nam, a je bila še vedno neskončno daleč.

PRAVIJO, DA JE KNJIŽEVNOST ZRCALO ŽIVLJENJA ...

»Pravijo, da je književnost zrcalo življenja. Jaz pa sem hotel, da bi bila ta knjiga dvorana zrcal, takšna, kakršne spremljajo vsak cirkus, torej tudi naše življenje.«

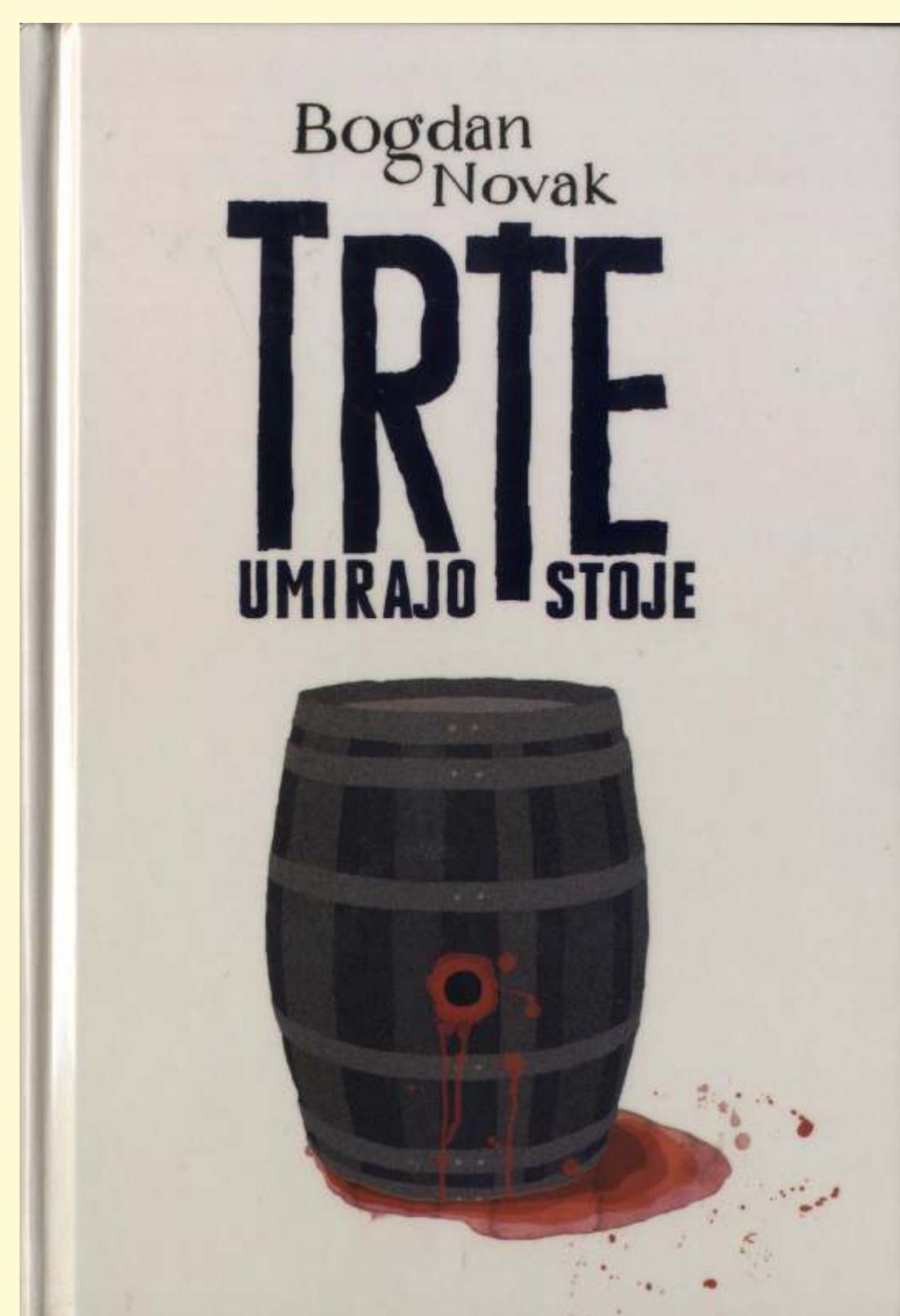
Bogdan Novak o knjigi Na drugi strani Ljubljance

Na drugi strani Ljubljance je avtorjev prvenec za odrasle. Roman je napisal pri svojih osemnajdesetih letih in sam pravi, da če ne bi bil trmast, ne bi postal pisatelj. Bolj kot so mu uredniki govorili, da njegovih knjig ne bo nihče bral, več je pisal. In knjiga je bila kmalu razprodana.

TRTE UMIRAJO STOJE

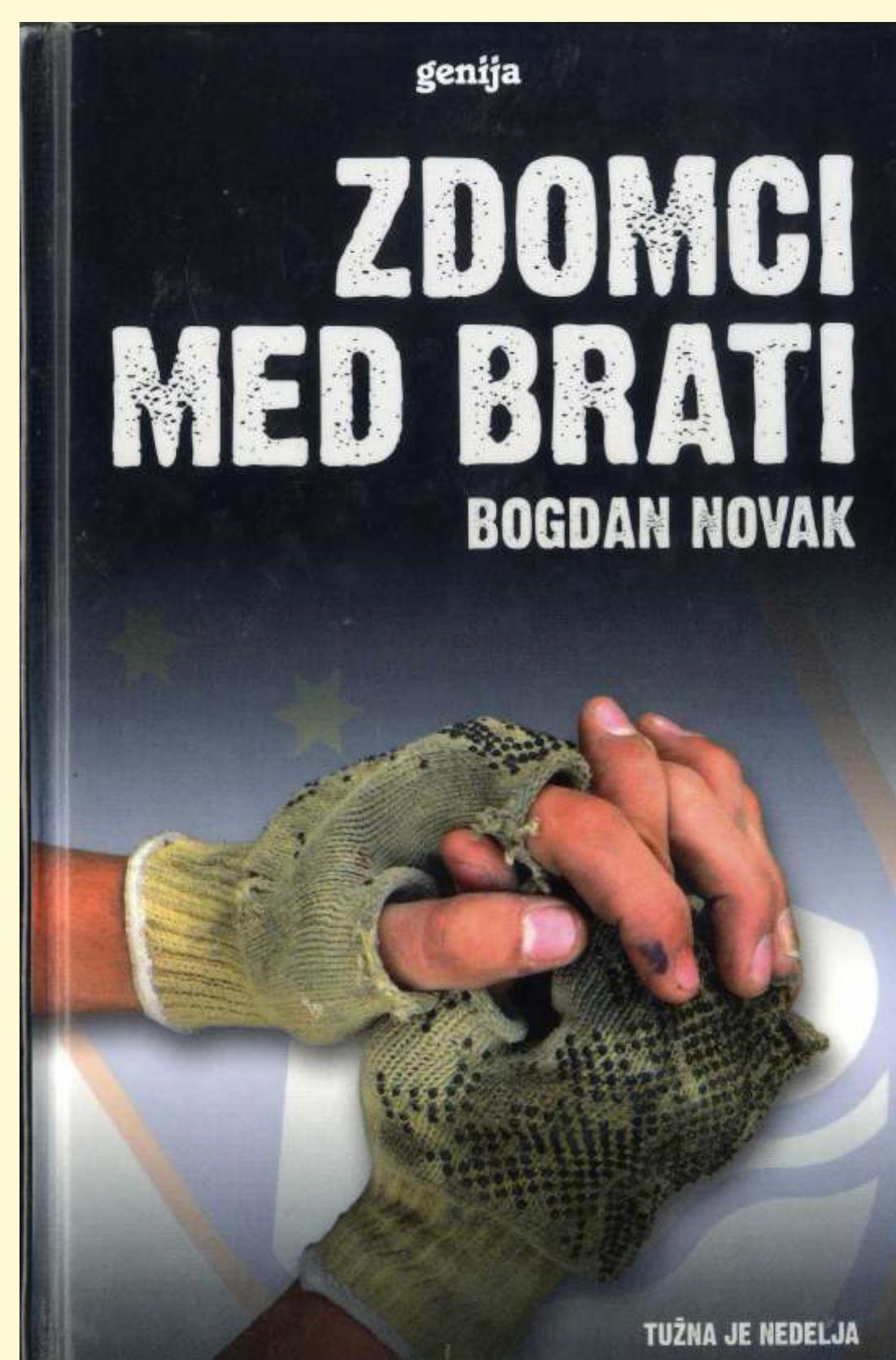
Leta 1903 je Miha Sadar, konjar pri hotelirju Osterbergerju, kupil zmagovalni listek cesarsko-kraljeve loterije in zadel pol milijona krov. Z njimi si je lahko uresničil sanje in omogočil svoji Ani veliko let neizmerne sreče. Kmalu sta zgradila prelepo hišo, posadila vinograd, ki je dajal najboljše vino daleč naokrog in si pridobila sloves najbolj ljubeznih in radodarnih gospodarjev na Ptujskem. In kar je najpomembnejše: rodila se jima je živahnha hčerka Urška. Toda usoda je hotela, da je Urška morala doživeti eno najbolj krvavih kalvarij v zgodovini človeštva.

Trte umirajo stoje je roman o najboljših in najbolj grozljivih lastnostih človeške družbe. Je hvalnica človeški marljivosti, priateljstvu, družini in ljubezni ter hkrati svarilo pred velikimi neumnostmi, ki smo jih ljudje sposobni početi. Je tudi spomenik mestu Ptuj in skupni slovensko-nemški zgodovini.

ZDOMCI MED BRATI

Roman Zdomci med brati s podnaslovom Tužna je nedelja je napisal leta 1988. Roman se začne z opisom resničnega dogodka v Idriji iz leta 1988, ko so se domačini stepli z delavci iz drugih republik. Pretep je postal vsesplošen, razplamtel se je po vsej Idriji, domačini so napadli tudi barake tujih delavcev. Njim so z vlaki in avtobusi prihiteli na pomoč rojaki iz večjih krajev po Sloveniji. Roman je še danes izjemno aktualen. Slovenci nismo spremenili odnosa do tujcev. O tem pričajo afere, kot so izbrisani, naš odnos do Romov, zapleti z gradnjo džamije, sovražni govor na javnih mestih ...

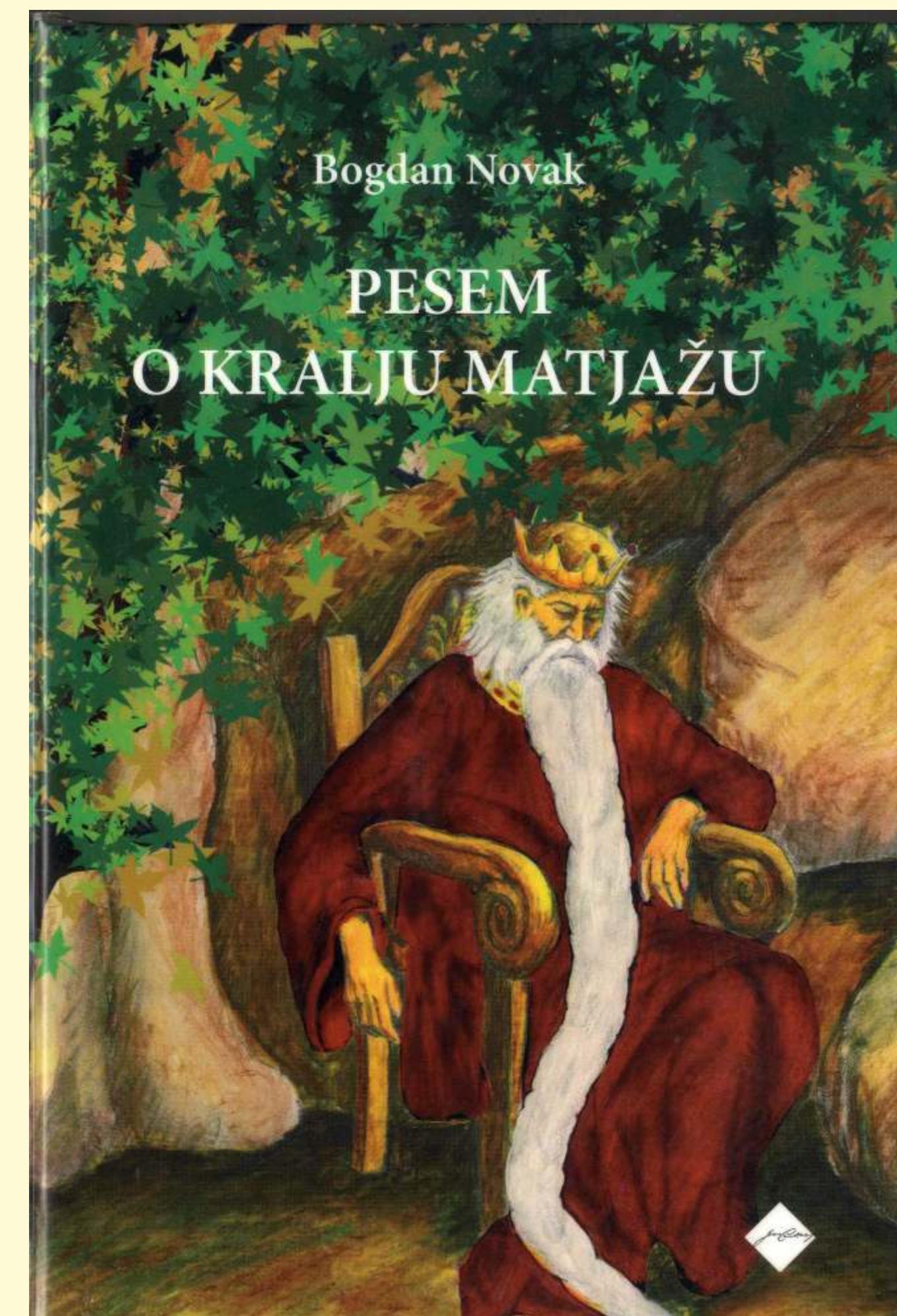
PAVLIHOVA FRAČA

Pavlihova frača je napeto poročilo o tem, kako so odzagali odgovornega urednika Pavlihe Bogdana Novaka. Napisano je kot feljton na podlagi mnogih dokumentov. Pred bralcem razkrije zakulisje politike in novinarstva, ki sta usodno prepletena s komunističnim enoumjem in nasiljem nad svobodo javne besede. Novak je imel še srečo, ker je svojo neposlušnost partiji plačal samo z izgubo kariere. Nekoč bi se mu godilo drugače, saj mu je eden od tistih, ki so ga odstranjevali, celo zagrozil, da bi se mu leta 1948 zgodilo še kaj drugega.

PESEM O KRALJU MATJAŽU

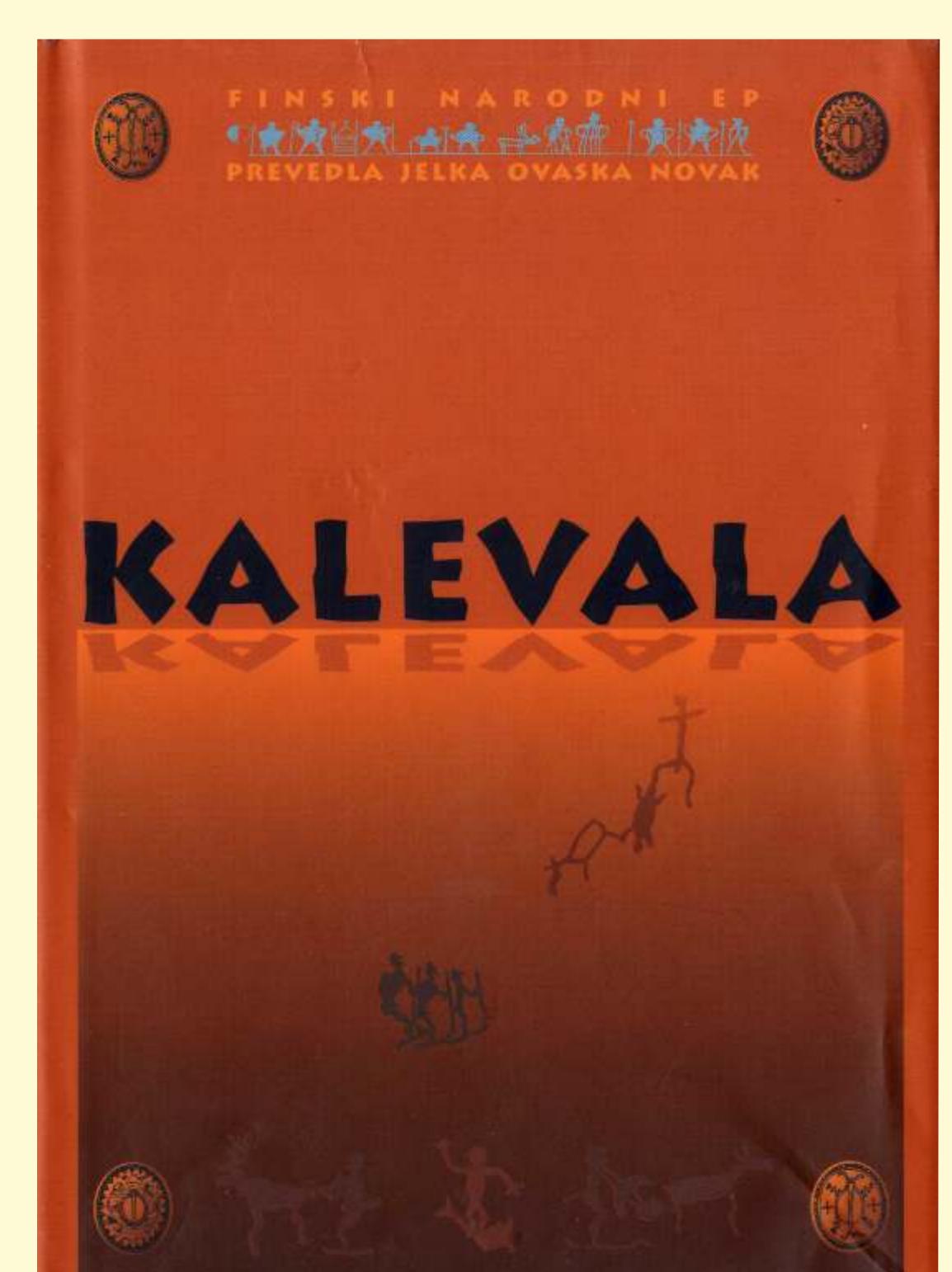
Ljudski junak kralj Matjaž je z osamosvojitvijo izgubil svojo simbolno aktualnost, ostaja pa še vedno ena glavnih bajeslovnih postav slovenskega izročila. Avtor je ustvaril ep, ki legendo razširi in dopolni z detajli. V njem se vrnemo v čas, ki navsezadnje – če pomislimo na sedanji strah Evrope pred islamom in Turki – ni tako zelo tuj temu, ki ga živimo.

»... da je Pesem o kralju Matjažu po svoji motiviki univerzalna pesnitev. Iz ljudskega pesništva zajema večne motive, spoznanja in misli, ki nenehno zaposljujejo s svojimi vprašanji vsa ljudstva sveta. To je ep, ki govori sicer o kralju Matjažu od njegovega kronanja do smrti, a tudi o večnem življenju po smrti, o boju z Bogom, o povezanosti človeka in narave, o hrepenenju po pravičnosti in o spoznanju smisla življenja.

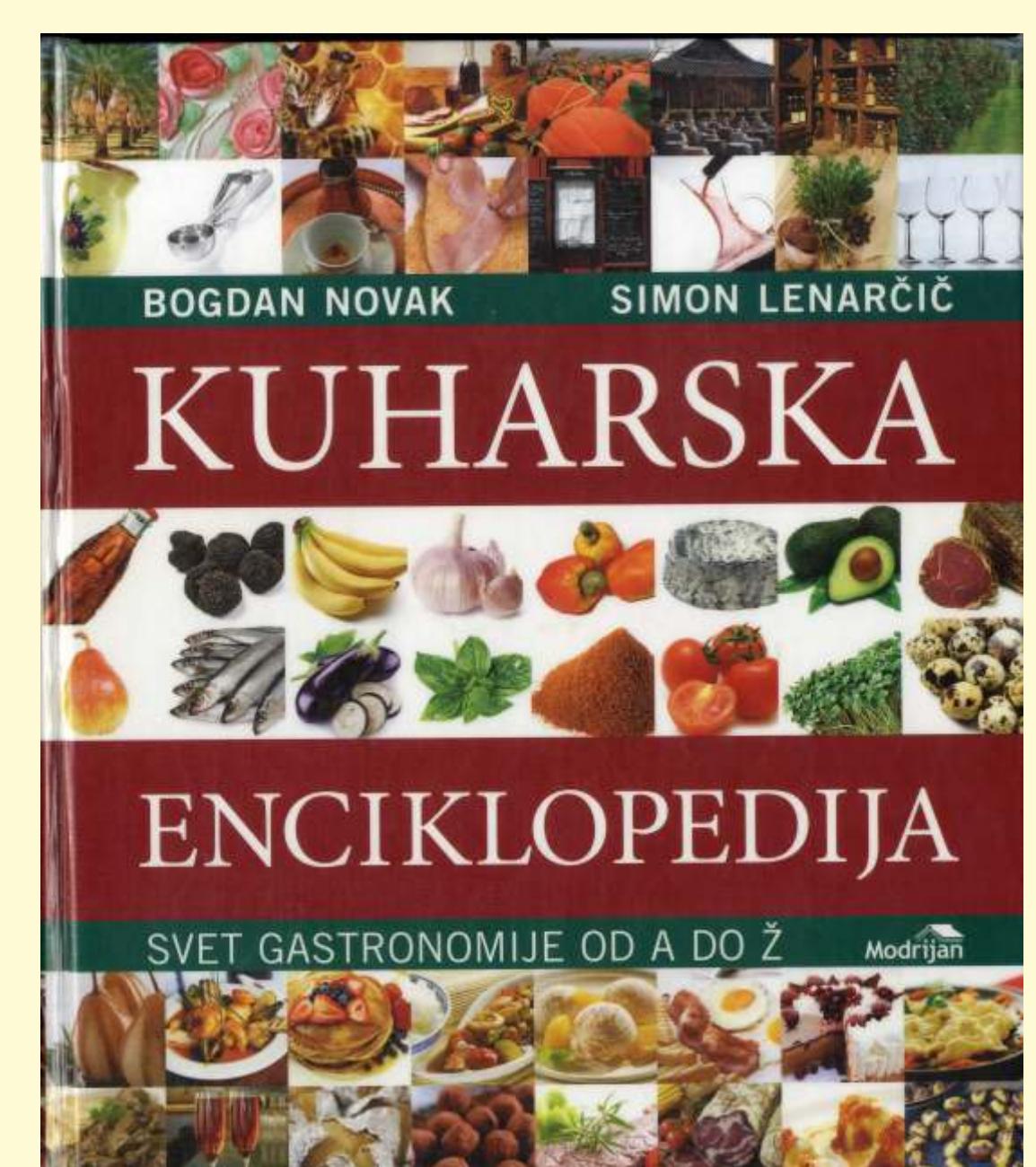
Če sem zajel vsaj delček tega, sem zadovoljen, saj sem s tem izpolnil smisel svojega življenja.«

Bogdan Novak o epu

KUHARSKA ENCIKLOPEDIJA: svet gastronomije od A do Ž

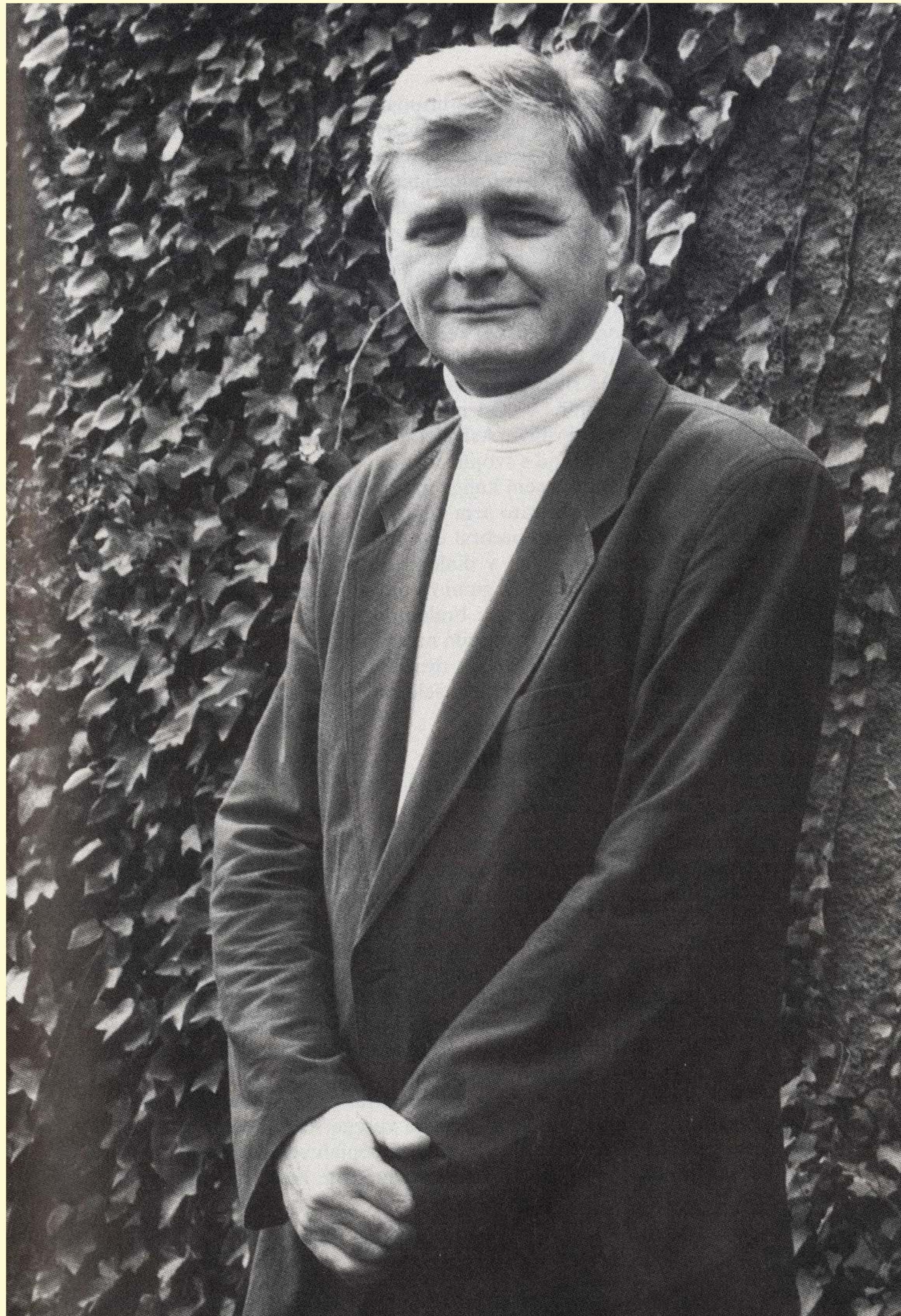
Bogdan Novak ni samo plodovit in cenjen pisatelj, temveč tudi navdušen ljubiteljski kuhanec. S kuhalnicu se je seznanil že v rosnji mladosti. Njegov oče je bil etnolog in je doktoriral z delom Ljudska prehrana v Prekmurju. V delu je opisal mnoge recepte, ki mu jih je sestavila žena. Novakova mama je bila odlična kuhanica, ki je znala za sedemčlansko družino skuhati kosiško iz nič, pa tudi stara mama v Prekmurju je bila kuhanica in pol. Mama je vse otroke naučila kuhati, kvačkat, šivati, prati, pospravljati, pleskati ..., kajti rekla je, »nič ne veste, kakšno ženo boste dobili. Danes so videti bolj lene in se jim ne ljubi kuhati. Morda je sploh ne boste dobili.« Svojo prvo ženo je razveseljeval s poticami, princeskami, potem pa si je začel izmišljati nove jedi za nove žene. In takrat se mu je porodila misel, da bi vse, kar je v posameznih kuhanicah izvirnega, združil v eno samo knjigo, v Kuharsko enciklopedijo. Pri delu mu je pomagal urednik Simon Lenarčič.

ZAKAJ PIŠEM?

"Zato, ker me imate radi in jaz imam rad vas. Ljubezen je mogoče povrniti samo z ljubeznijo. Zato vam obljudim še veliko knjig!"

Vaš zvesti prijatelj Bogdan Novak

BIBLIOGRAFIJA

Za odrasle: Na drugi strani Ljubljance (1982), Drugo življenje (1987), Pavlihova frača (1991), Lipa zelenela je (1990-2000), Puščica (1994), Puščava (1997), Šola za pijance (2002), Misli v tabletah (2005), Babje leto (2005), Pasja grofica (2006), Novinarske race (2006), Pesem o kralju Matjažu (2007), Življenje na Marsu (2008), Ljubezenske zgodbe (2008), Zdomci med brati (2009), Kuharska enciklopedija: svet gastronomije od A do Ž (2009), Srce izgubljenega polža (2011), Trte umirajo stoje (2012).

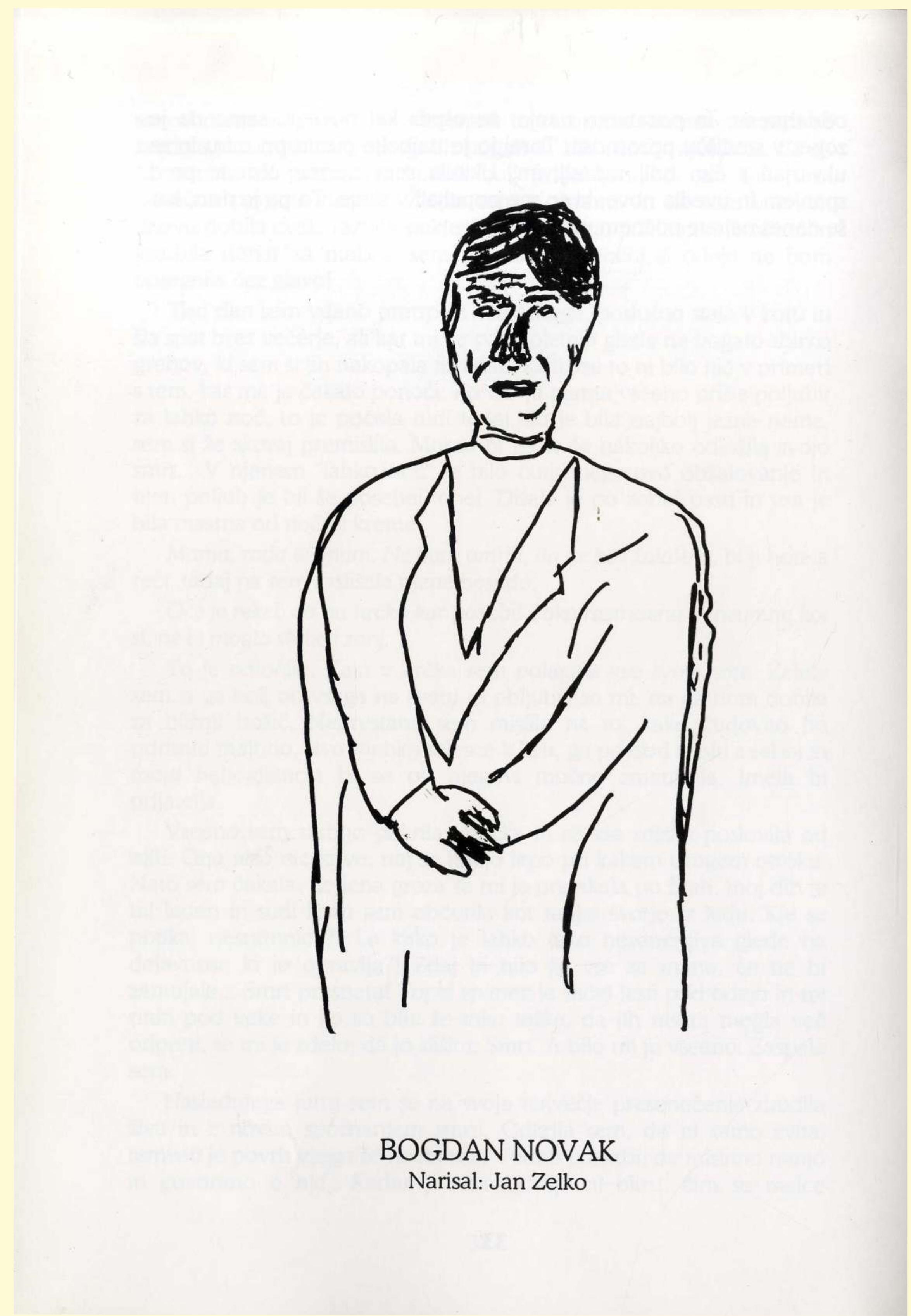
Mladinska: Zvesti prijatelji (1990-1993), Zaletenci (1993), Banda v hosti (1993), Kekec in divji mož (1994), Dnevi po Rožnikom (1994), Zelena pošast (1995), Zaljubljeni vampir (1995), Ninina pesnika dva (1995), Otroci z našega dvorišča (1995), Spopad na Rožniku (1995), Strašljiva Stahovica (1996), Božiček (1996), Roparski vitez (1996), Zvon želja (1998), Jok na zmajskem gradu (1999), Jaz sem blazno vate (2001), Samotna hiša (2003), Lovci na petardarje (2004), Temno sonce (2004), Niki (2004), Miškin rdeč nosek (2004), Podgane v pasti (2005), Spomini na mojo mamo in njeno mladost v Trstu (2006), Martin Pesjan (2008), Zgodbice za dobro jutro! (2010), Zgodbice za dober dan! (2010), Zgodbice za lahko noč! (2010).

NAGRADE IN PRIZNANJA

Leta 1978 je za svoje ustvarjanje prejel nagrado Tomšičevega sklada, leta 1998 pa še knjižnično nagrado, ki jo »podeljujejo« mladi bralci po Sloveniji, Moja najljubša knjiga, za delo Ninina pesnika dva.

»Tu pa je enajstletni deček potegnil iz slike samo bistvo: togo, s črnim svinčnikom na slepeči beli podlagi narisano postavo; zadržano in sklenjenimi rokami spredaj, ki so govorile: samo do tod, naprej več ne dovolim.«

Bogdan Novak o portretu

BOGDAN NOVAK
Narisał: Jan Zelko

Portret avtorja je po fotografiji iz leksikona Berte Golob ustvaril četrtošolec Jan Zelko iz osnovne šole v Murski Soboti.

»Odlično je, da smo Slovenci spet enkrat dobili pravega pripovednika, pisatelja, ki rad pripoveduje zgodbe in jih tudi zna pripovedovati. /.../ Novaka navdihiuje predvsem želja po fabuliranju.«

Taras Kermauner